Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (Từ microfilm Thư Viện Đại học Cornell)

NĂM THỨ NĂM — Số 174 Mỗi số 0$05 Ngày thứ hai 2 MAI 1927

HÃY HÚT
THUỐC ĐIẾU
HIỆU
JOB

# ĐÔNG-PHÁP THỜI-BÁO

# Le Courrier Indochinois

Tổng lý:
NGUYỄN-KIM ĐÍNH

MỘT TUẦN XUẤT BẢN BA LẦN: NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BẢN QUÁN
186, đường d'Espagne
SAIGON

Dây thép nói (Téléphone)
Số 324

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE
N° 6609

GIÁ BÁN

| Đông-Pháp | | Ngoại-quốc | |
|---|---|---|---|
| Một năm | 8$00 | Một năm | 10$00 |
| Nửa năm | 5 00 | Nửa năm | 6 00 |

Mua báo phải trả tiền trước
Thơ và mandat đề gởi cho:
M. NGUYỄN KIM-ĐÍNH

Bao báo về việc buôn bán hay là việc gì xin thương nghị trước

## Khôi-phục thương quyền

Từ ngày có nhiều tàu ngoại-quốc tới thông thương nơi xứ ta thì việc thương-mãi ở xứ ta càng ngày càng phát đạt; hễ tàu chở hàng tới bao nhiêu thì mua vật thổ-sản của ta về xứ bấy nhiêu, nên lúc ấy ta cứ lo khai khẩn ruộng đất đăng cày cấy lúa thóc cho nhiều mà thôi; lại nghề nông lúc đó cũng dễ làm ăn sức mình làm tới đâu khai khẩn ruộng đất tới đó cũng được; khẩn nhiều hay ít thì tự ý của mình muốn, nên mỗi năm ruộng đất mở mang thêm hoài; phần nhiều dân trong nước đều nhờ ruộng đất mà no cơm ấm áo. Bởi vậy cho nên về phương diện công thương ta không thiết đến, để khách ngoại bang lần lần tới chiếm cứ các nơi thị-trường, từ thành thị chí thôn quê không nơi nào mà không có họ tới ở.

Nay việc sanh nhai của ta về phương-diện canh-nông càng ngày càng khó, nhơn khẩu tăng lên hoài, ruộng nương thì khó kiếm, đất hoang bây giờ có chỉ phải đấu giá mới mua đặng, còn có chỗ khẩn thì phải khẩn nhiều, như vậy thì dân nghèo của ta tiền đâu mà đấu giá mua cho lại các nhà tư-bổn, còn xin khẩn từ 50 mẫu sắp lên, rồi vốn đâu mà khai phá cho kịp trong một kỳ hạng năm? Vì vậy cho nên từ đây về sau những đất hoang sẽ về tay các nhà tư-bổn hết, rồi những hạng dân nghèo chỉ đi làm công cho người chủ không tập được sự nghiệp nhỏ nhỏ như xưa nữa.

Cái bổn tánh của ta thuở giờ hễ người nào học có khoa mục thì ra làm quan, bằng không thì về nhà quê làm ruộng, mà nay chốn quan-trường đã chật, nơi đồng bài thì khuẩn bách như mới nổi trên đây, nên hiện giờ ta đã khuynh hướng về đường công-thương đặng tăm phương sanh kế. Mà hồi ôi! Chạy đàng mỏi mắc đàng mà, về mặt công thương đã có khách ngoại bang chiếm lãnh lâu rồi; cái cơ sở của họ đã vững bền, nếu ta un un ra buôn bán thì tất nhiên phải cạnh tranh với họ, nên nay ta đã có nhiều tiệm rải rác, mà nhờ những người có chí tiến-thủ mạo hiểm mới được vững bền, còn ai lôi-thôi phải dẹp hết chớ không được rắn rộ hưng khởi như khách ngoại-bang được.

Cơ sở của họ làm sao mà vững bền? Tự như lập một cái hàng ở Cholon thì cần phải có chỗ sỉ hàng cho rẻ giá, rồi cũng cần cho có nhiều mối ngành khắp nơi đặng tiêu thụ hàng hóa của mình; như hiện giờ những tiệm bán vải của họ ở Cholon đã có gần một trăm tiệm, tiệm nào buôn bán cũng thạnh vượng cả, họ mua sỉ vải của các hãng tây ở Saigon như ở hãng Denis Frères, Dumarest et fils, rồi họ có những mối hàng ở các chợ tỉnh thành trong lục-tỉnh sỉ hàng của họ; mấy tiệm ở tỉnh thành mới bán ra khắp chợ ở thôn quê, xem đó thì biết từ tiệm cái ở Cholon chỉ tiệm con ở thôn quê đều là người đồng-bang cả hay, họ trọng-y tương-y nhau mà nắm chặc mối thương quyền, nên gọi cái cơ sở của họ vững bền là vậy.

Nếu nay ta thấy họ bán vải khá rồi ta cũng lập tiệm đặng chia bớt lợi quyền của họ thì việc sỉ vải ở các hãng tây không khỏi gì, miễng ta mua sỉ từ khúm thì hãng cũng bán cho ta, ngặt một nỗi kiếm khắp các chợ tỉnh thành không có mấy cái tiệm của đồng-bào ta đặng nhờ họ tiêu-thụ giúm; còn mới các tiệm khách thì họ đã có mối của tiệm đồng bang của họ rồi, như vậy hàng của hãng ta bán làm sao cho chạy? Nếu để bán lẻ từ chút thì tiền lời sao cho đủ sở phí? Đây là thí dụ một món hàng ta mua sỉ ở đây đặng, chớ còn nhiều món hàng khác cần phải mua bên Tàu, bên Hạ-châu v. v., thì ta lại càng lúng-túng nữa, tỷ như một thứ giấy quyền ta phải cần mua tại gốc nó ở bên Tàu thì bán tranh mối hàng mới lại họ, chớ còn mua của họ bán nay rồi bán giành mối hàng với họ thì tranh giá bán rẻ sao được? Nếu mình bán mắc, dẫu anh em ruột cũng không ai vị mình mà mua, buộc họ phải đi mua của người ngoài cho đỡ tốn.

Xem cái khuyết-điểm của ta khó tranh thương với người như vậy, rồi ráng tìm phương bổ cứu, hay là ta thối chí cho qua nước tới trôn mới chầy? Việc khó như nấm tơ vò, ta không thể tìm mối mà tháo cho ra thì quả đi cũng đành, chớ việc tranh thương của ta khó như vầy, nhưng ta đã rồ cái nguyên nhơn của nó, thì ta sẽ có thể gỡ lần mối ra được vậy. Nhưng cái phương pháp của ta gỡ lần mối ra có hơi chậm chớ không có phương-pháp nào thần thánh khiến phục trong một vài năm mà việc thương của ta hơn người đặng. Ta chỉ có hi vọng nơi đồng-bào ta ở các chỗ thôn quê, những người không có ruộng đất nên lập những quán nhỏ nhỏ cùng khắp trong xóm làng; ta hãy tập tánh cần cù như người Khách, lúc nghèo hèn thì quảy gánh trên vai đi bán dầu trên xóm dưới, chừng có chút đỉnh bạc đủ rồi lập một tiệm nhỏ nhỏ, làm như vậy cũng có ngày lập nên sự nghiệp đặng. Nơi thôn quê là chỗ ta để cạnh tranh như, có nhiều bà con của ta ở đấy, họ có thể mua giúp cho ta; vã lại việc lập quán như vầy sở tổn không bao nhiêu, chỉ có hai vợ chồng buôn bán cũng đặng rồi; ta cứ sỉ đồ của tiệm khách ở các nơi tỉnh thành cũng đặng, chớ nào đồng-bào ta buôn bán những quán nhỏ như vầy cũng khắp thì lẽ gì không có những tiệm cái của Annam ta lập ra các nơi tỉnh thành đặng cung cấp hàng hóa cho ta; như hiện giờ ở Saigon, Cholon, tiệm ta không có nhiều bằng tiệm khách là tại ta thiếu những tiệm nhỏ ở các nơi mà ra. Ta thử xem đồng bào của ta ở Hanoi buôn bán thạnh-vượng là tại bởi đâu? Ấy là nhờ có nhiều tiệm nhánh khắp nơi cho chi Trung-kỳ, Nam-kỳ cũng có chỗ tiêu-thụ, bảo sao công nghệ của đồng bào của ta ở đây không phát đạt cho được? Vậy ta phải ráng đi lần từ cạn đến sâu, từ thấp đến cao, lập những quán nhỏ nhỏ như vậy mới có ngày lâm lớn, tỷ như có nhiều ngôi kẻo mới làm ra rạch, có nhiều ngọn rạch mới thành ra sông vậy.

Nay xin đồng-bào ta tua tỉnh giác lời sự chơi bời xài phí, nên lo kiếm phương thế khoán trương công nghệ đặng thâu lại lợi-quyền thương mãi, chớ ta cũng hình thế như người mất tổ để cho chúng tới đoạt hết quyền lợi, rồi ta có hỏi thăm với người chăng?

Ông Lương khải Siêu có nói: loài người với loài thú đều biết bảo tồn thân thể, mà loài thú ngoài việc bảo tồn thân thể thì không còn gì quí khác, chớ con người ngoài sự bảo tồn thân thể lại còn cần phải bảo tồn quyền-lợi nữa, nếu chi con người mà mất quyền lợi, thì cũng chẳng khác chi con người chỉ tưởng có một việc mà ăn cho mình mà thôi thì có phân biệt chi với loài súc vật."

DƯƠNG CÔNG CHƯƠNG

## TƯ-TƯỞNG ĐẸP

Ngờ-vực cho anh em bạn lại càng xấu hổ hơn là bị anh em bạn lường gạt.

(*Il est plus honteux de se défier de ses amis que d'en être trompé*).

NỮ-GIỚI VĂN-ĐÀN

## Đổi cảnh ở vườn

(Tiếp theo)

*Dầu mạnh dầu yếu, dầu sang dầu hèn, ai cũng là người; đã là người với nhau, sao lại có người nầy cướp sự sanh tồn của cả trăm người kia, người kia sống ở nơi một ngàn cái chết của người nọ? Như một anh giàu có trăm muốn, ăn sung mặc sướng, phung phí tiền của như đất bùn, còn một đám người áo không có mà mặc cơm không đủ mà ăn, thì có phải là người giàu giành cái ăm no của người nghèo không? Nói rằng người giàu có công nhiều mới có của nhiều, mới đặng sung sướng, còn người nghèo công ít thì của phải ít, phải chịu cực khổ chăng? Không, quyết không phải thế. Anh giàu sở dĩ đặng giàu thêm là nhờ ở cái giàu sẵn; lấy của làm ra của thì có cực nhọc gì đâu. Mà có phải phần nhiều người nhà giàu kia nhờ nơi nhà nghèo mà nên giàu không? Đều nầy là lẽ tự nhiên, hễ cả nhỏ thì làm mỗi cho cả lớn, còn nhà giàu thì nhờ nơi nhà nghèo vậy. Vì như trong một cái công-ty chế tạo, nếu người chủ không có người làm công phụ lực thì cái công-ty phải đổ, mà người làm công có phải là hạng nhà nghèo không? Lại nếu đồ đã chế tạo ra rồi mà không có người mua thì công-ty phải chết; mà hạng người mua phần nhiều lại là người nghèo nữa, vì trong xã-hội người nghèo chiếm một số rất đông. Coi đó thì rõ thấy người nghèo giúp như xe gió cho thêm giàu; người giàu có của sẵn thì lại càng giàu ra mãi, còn người nghèo không của thì cả đời cứ lo làm mọi, làm giàu cho người hoài, cái thân đặng sống là may, có trông gì làm giàu cho đặng, nhứt là về thời buổi nầy đây. Thế thì ở trong xã hội, người nghèo rất có công hơn người giàu, sao những người nghèo không hưởng của kia đành để kẻ có công đói rách cho đành? Có phải là một người nhà giàu giết không biết bao nhiêu mạng người nhà nghèo không?*

*Chắc có người hỏi rằng: « nếu người giàu không có công sao có vốn sẵn đặng làm giàu thêm nữa đó? » Cái người khỏi điểm lên sự giàu có kia cũng có công thật, nhưng cái công lý phần nhiều lại ở nơi sự tàn nhẫn lừa dối mà ra cả. mà đầu có công đi nữa cũng chỉ có một chút ít, rồi sau cứ lấy vốn đó làm ra hoài thôi. — Tóm lại người giàu nhờ có thể lực nên ít công, người nghèo vì không thể lực nên dầu có làm cho trốn chết đi nữa cũng khó nổi cất đầu cho lên được. Thế có phải là một đều bất bình đẳng hay không? Như trên kia đã nói rằng nếu cứ để thời cuộc xoay mãi như thế thì loài người không khỏi có ngày rất khốn đốn rồi đến tiêu diệt đi. Đối tình thế nguy hiểm ấy ai cũng phải bất lo, rồi lại ước ao sao xã hội ta có thể sắp đặt lại, cứ luận công mà thưởng của, ai công nhiều thưởng của nhiều, ai công ít thưởng của ít, chớ hiện nay có nhiều người nghèo rất có công mà không có chút của nào cả. Làm như vậy thì hoặc may mới gỡ đặng cái nạn khốn đốn và tiêu diệt kia chăng?*

*Tôi cũng là một người trong cái trường nào nhiệt khốc hại đó nhiều khi nghĩ tới sự đời mà lại bất thương tâm cho mình, may gặp được cảnh vườn xuân tươi tốt kia nó làm cho tôi đổi cảnh ấy mà sanh ra mấy lời quả đáng, tưởng độc giả cũng đã lượng thứ cho.*

*HUỲNH-NƯƠNG*

## Bàn về cuộc tuyển-cử Hội-đồng địa-hạt

Dân tộc ta đã mấy ngàn năm quen dưới cái độ quân-chủ, cho nên cái mạng-lịnh của một đấm người chuyên chế kia không có giới hạng: vua quan muốn ban bố những chánh sách hà khắc thế nào, dân cũng phải cúi đầu nhận lãnh, khó nỗi kêu ca, vì hễ dân thì không đặng tham dự vào quốc-chánh. Ấy là lúc « Hôn-mê thời-đại » thì đã đành rồi.

Nay đã gần 70 năm, nước Pháp sang chiếm đoạt nước ta, gợi rằng đem văn-minh ấu qua khai sáng cho ta, đem cái chánh-sách « dân-chủ » mà truyền bá trong thuộc-địa Nam-kỳ nầy, nghĩa là cứ theo lời công bố của Chánh-phủ Pháp thì ta có quyền bình-đẳng, có quyền tự do; cái dân-quyền của người Pháp sao thì ta cũng vậy; dân có quyền cử người đại-biểu tham-dự quốc-chánh vì sự chánh-trị rất có quan-hệ cho quốc-dân. Bởi không thể nghịch cái lời-chỉ ấy cho nên Chánh-phủ cũng có lập nghị-viện đã mấy mươi năm nay, để cho dân có quyền chọn người đại-biểu cho mình, đến bàn-nghị công Chánh-phủ, đều nào đáng để, khoản nào đáng sửa, khoản nào đáng thêm, chứng bàn-nghị xong nếu người đại-biểu cho dân hằng lòng kỳ tên, thì Chánh-phủ mới có phép ban hành cho dân tuân theo lời nghị-định mới ấy.

Thế mà bấy lâu nay, phần nhiều những vị Nghị-viên, hoặc không giữ trọn phận sự, hoặc không hiểu bổn phận mình, tưởng là người ta cử mình ra để đến nhóm mà ký tên đó thôi; Cũng có người biết giữ bổn-phận, song số ít [illegible] thì có người [illegible] chánh-phủ muốn sắp-đặt thế nào cũng đặng rồi mới bắt cả đám người nầy xúm nhau lại ký tên! Tính cảnh đó có khác nào ta đem cái bánh vẽ mà gạt đứa trẻ đương khóc la đòi khác kia đâu! Lâm thinh thì tức, mà ở miệng lại đau lòng tại thẹn cho mình. . .

Bấy lâu những trang kiến thức mảng lo về việc lớn, không để ý đến việc nhỏ cho lắm, nên tình hình các ông nghị-viên địa-hạt mới còn tối-tệ vậy; nhưng thường lại trách nhậm của Nghị-viên địa-hạt cũng ấy lắm quan hệ cho dân mỗi lình lắm: đã nặng về thuế chánh « quán-hạt » đã đành, còn phần « địa-hạt » nay tăng công-sưu, mai tăng phụ-trội; số chi tiêu địa-hạt cư hụt thiếu hoài, rồi tăng môn nầy môn kia mà bổ vào, lớp thì lấy hầu hết công nho các làng mà phụ cho địa-hạt nữa; thế mà mấy vị Hội-đồng địa-hạt nào có biết bỏi sao mà xuất thiếu đâu, chỉ biết có « độ đạ » đưa tay lên và nhắm mắt kỳ tên cản mà thôi!

Cái tệ không kiểm xét sổ sách, không biện bác lợi hại cho dân ấy bởi đâu mà ra? Là bởi dốt! Mà cái sự dốt nầy khó khạo để hại cho dân ấy nguyên nhơn nó bởi đâu? Là bởi « thế-lực cơ-quyền » và « thế-lực kiềm-tiền » nó đàn-áp cử-tri mà ra vậy. Và quốc-tế ta ngày nay không phải là không người, trong mỗi lũng lẻ cũng có. Ít người đủ tài đối Chánh-phủ mà nghị-luận địa-hạt là lựa người có tài cùng không tài, chớ chẳng phải lựa của nhiều hay của ít. Nếu các ông cơm mo-màng không biết tình-nghĩ, chẳng xét mình cũng dám cả gan vất mặt bỏ, ắt chẳng khỏi mang nhục, rồi chẳng ấy ăn-năn không kiệp nữa.

Trong sự tuyển cử, chúng tôi cũng đã chàm chế dự định như dưới đây, chớ chẳng phải lựa chọn khắc nghiệm thái quá:

1 Nếu có người học tây rộng (có bằng cấp tốt-nghiệp trở lên), thì bổ thăm cho người ấy, đặng người ấy có đủ lời mà biện-luận giữa hội, vì theo thời nầy, lẽ phải thông thạo tiếng Langsa, đặng khi hội-nghị phải dùng tiếng Langsa mới thích-hiệp.

2 Nếu nơi chốn thôn-quê, còn hiếm người tân-học, khó chọn người lãu-thông tiếng Pháp (noãs) cũng có người nhưng không có làm làng theo luật buộc), thì ít nữa cũng phải chọn người có nho-học cho tinh-thông và chữ quốc-ngữ cho lãu thuyện; vì bất đắt dĩ phải dùng tiếng ta mà nghị luận với người Pháp (phải dùng thôn-ngôn), thì thế nào cũng phải có nho-học cho rộng, mới có đủ trí hóa, kiến-thức sâu xa, mới nói năng bặt thiệp mà biện bác giữa hội; tuy vậy mà cũng phải cốm luôn chữ quốc-ngữ cho thiệt giỏi và biết chút tây chút ít để xem xét sổ sách mới đặng.

Vậy xin mấy ông m ốn ra mặt Hội-đồng địa-hạt, phải tự xét lấy mình coi có đặng như 2 khoản nói trên đây không? Nếu không đã tất nhơn vậy, thì xin kiếu các ông đi đường hàm cái « rá sàu » và cái tiếng « bầm thầy Hội » của dân quê mùa ngu ngốc kia, mà đi hại cho giống nòi. Cái thời đã qua rồi, dân tộc ta còn hèn yếu thái quá chẳng nói chi, chớ từ nay sắp tới trình-độ của ta cao, dân-khí của ta mở, các ông hãy tự liệu lấy, đừng bắt chước theo cũ mà mang nhục, chớ chẳng phải sang dân các ông ấy. Xin các ông chớ phiền hễ trung ngôn thì nghịch nhĩ.

Còn đây chúng tôi xin thưa cùng chư vị đủ tài đủ trí đáng đại-biểu cho dân: tới kỳ tuyển-cử xin cứ việc ra mặt ngay, đừng ngại có thể không tranh nổi với cường quyền, rồi đành mặt lấp tai ngơ để cho những hạng người vô dụng ấy nó đem cái nói giống ta mà đúc vào miệng cọp hoài, biết chừng nào cho đầy cái « vô-đã-khanh » ấy. Trình-độ dân ta nay [illegible] gương kỳ tuyển-cử nghị-viên quản-hạt 1928 rồi đây thì đủ hiểu.

Thương nhau xin nhớ lời nhau...

HUỲNH-HOÀNG

## Chánh-sách ông Varenne

### Khi ông trở qua Đông-Dương

Hôm thứ bảy 23 Avril vừa rồi, quan Toàn quyền Varenne đã xuống tàu Angers để sang Đông-Dương. Những người trong chánh-giới đến đưa đón ông rất đông.

Nhơn có người hỏi ý-kiến ông, ông đáp rằng chuyến nầy qua Đông-dương ông cũng nơi theo cái chánh-sách ông đã thiệt hành khi trước. Ông có nói: « Thời cuộc các nước bên Cựu-Đông hiện giờ thật là rắc rối lung tung, thế mà xứ Đông-Dương vẫn giữ được thái-độ bình-tĩnh vững vàng, tôi tưởng nước Pháp phải biết cho xứ Đông-Dương đều ấy. Tôi tin chắc rằng nếu ta cứ theo một cái chánh-sách vừa cứng cỏi, vừa khoan hồng và vừa thiệt hành thì thế nào ta cũng cho sợi dây liên lạc ta với người Đông Dương ngày càng thêm bền chặt, vì người Đông-Dương vốn là người biết ơn ta khai hóa bảo hộ cho. Thật quả rằng hợ trong ta cách tân giúm cho hợ trong các giới, nhưng họ cũng vẫn biết rằng muốn cho mau tấn bộ thì phải giữ sao cho trong nước đặng bình tịnh yên ổn là đều cần nhứt vậy. — Đó là nói về tình hình bên trong, còn địa thế bên ngoài hiện giờ thì khỏi phải lo việc gì, chỉ phải vận-động đừng cho cuộc nội loạn ở Vân-Nam truyền sang qua Bắc-kỳ làm nào động lòng dân thì đủ. Tuy thế, tử rày sắp tới ta cũng phải để mắt coi chừng cho thiệt nghiêm cẩn mới được.»

Quan Toàn-quyền Varenne khi xuống tàu sang Đông Dương đã nói như vậy rồi, đến khi ông tới đây chắc ông sẽ đọc một bài diễn-văn để bày giải cái chương-trình hành sự của ông bên nầy, sau rốt bài ấy ông sẽ nói rằng: « Hỡi các người Việt-Nam, Trung Nam Bắc trong ba kỳ, ngày nay trong các nước bên miền Cực-Đông nầy, cái phong trào tự-do độc lập đã sôi nổi lên sùng sục: nào là người An-Độ đòi bình-đẳng, nào là người Pri-luật-Tân đòi độc lập, nào

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022

là người Tàu đương cách mạng và đương vùng-vẫy để thoát ly cái ách đô-hộ Âu-Tây, lại nào là người Nhựt đã nghiêm nhiên thành một nước đại phú đại cường, nào là người Xiêm — là người trước kia thần phục các anh — đương chen chúc sánh vai với Liệt-Cường trên đài văn-minh rực rỡ; người các nước đó ngày trước bằng đẳng hay là dưới quyền các anh, nhưng ngày nay, người nào đã vượt qua khỏi vòng nô-lệ rồi không kể, còn người nào chưa thì lại đương xôn-xao tấp nập, quyết hi-sanh tánh mạng mình trước bàn thờ tổ quốc, quyết phá tan cả vô-trụ vì hai chữ « TỰ DO »; những người ấy táo bạo gấp rúc như vậy, thế mà các anh ở đây vẫn giữ đặng tánh - cách bình tĩnh điềm nhiên, phú mặc chúng tôi bảo hộ khai hóa, vì tôi biết rằng các anh cũng nhận cho sự yên ổn là đều cần thiết trong sự tấn bộ, thế là hay lắm đó. Lại các anh cũng biết rằng không phải sự táo bạo nông nảy kia là hay, phàm muốn làm một việc gì ta cũng phải cẩn thận trăm ngàm, miễn ta có tấn tới thì thôi; mà hễ tấn tới bước nào thì giữ cho chắc bước nấy, để dư ngày giờ ta rảng lo chỉnh bị tinh thần cho thật vững vàng, hầu tấn tới một bước nữa. Ấy là cái chánh sách lâu dài đó, v. v. Vậy tôi xin thế ý nước Pháp mà khen tặng anh em mấy lời, và cầu nguyện cho anh em cứ con đường đó mà bước tới thì nước Pháp chúng tôi không khi nào đành bỏ anh em đâu, mà ngày tương-lai của các anh với của chúng tôi sau nầy sẽ cùng chung rực rỡ. » V.N.


HẢNG
**Nguyễn-đức-Nhuận**
*42 Rue Catinat — Saigon*
**Mới lại ký tàu nầy**

| | |
|---|---|
| Đĩa Victor xứ tội Bảng-Quí-Phi thứ nhứt | 2$80 |
| — Tây cười hiệu Victor | 2.00 |
| — Victor Mạnh-lệ-Quân | 2.80 |
| — Victor Quảng-Lạc đờn không hay tuyệt diệu | 2.50 |

Dầu đánh bóng « Iudiana » để đánh bàng, ghế, tủ cho lên nước tốt và không hề khi nào mốc, một bình xài cả năm không hết.
Giá - 1$20



**Mới vô tới**

Ở Bắckỳ mới gởi vô cho bổn hiệu 8.000 (tám ngàn) đĩa hát bội « QUẢNG-LẠC » hiệu Victor, quí khách chọn lựa thứ nào cũng có.

Ở Namkỳ có một mình bổn hiệu làm đại-lý đĩa hát ấy mà thôi, vậy quí khách cần dùng xin đến ngay hiệu :

A. L'Aurore
Boulevard Bonnard Saigon
PHAN-THÀNH-BIỆN
Propriétaire



**Lời rao cần kíp**

Tôi là Lâm-quang-Tỷ ở tại Vĩnh-trạch Bạcliêu, kính cùng thân bằng quí hữu trong lục-châu rõ, người đàn bà tên Nguyễn-thị-Hớt, bấy lâu nay làm bậu bạn với tôi, chớ không phải là vợ chồng đủ theo luật pháp.

Bởi vậy nên tôi không nhìn biết tới nợ nần của nó vay hồi riêng và cũng không nhìn biết nó và cái công việc của nó làm.

Nay kính
Lâm-quang-Tỷ



**Nam-Hải quán**

Ở mé biển Nam-Hải, cách châu-thành Bạcliêu 8.000 thước.

Nấu ăn kỹ lưỡng. Phòng-ngủ tinh khiết mỗi bữa chúa-nhựt đều có nấu bouillabaisse.

Ăn giá vừa.



**La Cochinchine Foncière**
Môn bài số 91, đường Pellerin, Saigon

Điện thoại số 663

Quản-lý: ông Roger DUZAN, Cựu Đầu phòng coi về việc khẩn và mua đất Quốc-gia tại dinh Hiệp-Lý Nam-Kỳ.

Phòng vấn tra cứu về việc khẩn đất quốc-gia ở xứ Nam-Kỳ: khẩn khỏi tốn tiền, thuận mãi cùng xin phát mãi và xin giấy quản-nghiệp.
Đo đất và vẽ họa đồ.



**Lời rao**

Suối và nhà mát Gò-xoài (Thủđức) cho mướn.

Hỏi thăm người ở tại đó hay là tại báo quán.



Thuốc điếu hiệu con vịt
鴨香 唛煙
CIGARETTES CANARD
Agents exclusifs :
Lucien BERTHET & Cie - SAIGON



HÁT CẢI LƯƠNG
**Tai-Dong-Ban**

Hiện Tái-Đông-Ban trên 6 năm nay hát đâu cũng được vừa lòng công-chúng. Nay lại lựa chọn thêm nhiều đào hay kép giỏi, và sắp đặt sơn-thủy cảnh đồ y-phục toàn mới đêm « thứ hai 2 Mai 1927 » về hát tại rạp MODERN — CINÉMA Saigon một tuần nữa đặng giúp vui cho quí bà quí ông ở Saigon và từ giã mà đi lục tỉnh.

Chủ nhơn kính đồn



**ÉCOLE CENTRALE**
de Dactylographie-Comptabilité Pratique-Sténographie
*18, rue Thomson.— Dakao Saigon*

Bổn-trường dạy các học-sanh về máy viết bút toán và viết tắt. Có những giáo sư học trường cao đẳng Hanoi dạy dỗ học-sanh. Học trong ba tháng thì trở nên người thơ ký giỏi dân và người buôn bán thông thạo và lanh lợi.

Bổn-trường mỗi ngày đến cô dạy ban đêm từ 7 giờ đến 9giờ và học-sanh muốn học khơi nào cũng đặng.

Những học-sanh ở và thì Bổn-trường ăn cần lo lắn có chỗ ở tử-tế và ăn uống kỹ càng.

Học trong ba tháng rành rẽ rồi thì Bổn-trường lo mà kiếm giùm chỗ làm việc và điều dắc đến nơi.

*Thơ và dây thép xin gởi thẳng cho :*
Monsieur BÙI-NGỌC-THỰ
22, Rue Thomson SAIGON



Office
immobilier et commercial
**Co-quan bất động sản và thương-mãi**
*94 rue d'Ormay, Saigon*

NGƯỜI TA MUỐN MUA : Một sở vườn cao su hay là đất để trồng cao-su ít nữa được 500 mẫu. Ai muốn bán xin gởi bản đồ và giá cả đến.

MUỐN BÁN : Ở Chợ lớn gần đại lộ Galliéni 4 455 thước vuôn đất để cất nhà phố.

MUỐN BÁN : Một sở đất gần Lai thiêu 200 mẫu tây. Mà trong đó có 50 mẫu khai phá rồi, còn lại bao nhiêu thì cây cối.

MUỐN BÁN : Phố, đất để cất nhà cất phố và bàn ghế.

Xin do nơi số nhà 94, rue d'Ormay, Saigon.



**Chắc quí- ngài đều biết**

Hiệu A L'Aurore kế nghiệp cho ông Richaud làm đại-lý giày Tây hiệu « ông Cọp » là một hiệu giày bền chắc có danh khắp cả hoàn cầu mười mấy năm dư.

Còn nói gì những đồ ăn mặc thì có đâu bán đủ mà tốt bằng hiệu nầy, nếu quí ngài muốn mua vẻ xài, hay là bán lại cứ do nơi đây mà thương nghị, thì người mua xài sẽ đặng vừa lòng, người rước về bán lại có lời mau, lại có danh bán đồ tốt.

Hiện A L'Aurore có lãnh trữ đĩa hát bộ Quảng-Lạc hiệu Victor bán sỉ khắp lục-châu, kỳ nầy lại có thêm 7.000 nữa muốn sẽ về bán lại cho hay sớm kẻo trễ, sáu tháng mới có một kỳ.

Quí ngài muốn mua đồ ăn mặc như là : giài tây hiệu « Ông Cọp » nón nỉ hiệu «Mossant», nón velours borrô large, nón casque bằng liège, chemise, Pyjama, Régate, nœud, giày caouchouc hiệu Huê-kỳ vân vân, muốn khỏi sự thiệt hại về đồ không chắc, thì cứ đến nơi đây ắt sẽ đặng vừa lòng.

Thơ và mandat gởi cho
M. PHAN-THÀNH-BIỆN
Directeur Propriétaire
maison A L'Aurore
Boulevard Bonnard, Saigon

Nếu chư quí vị muốn đặng một cái đồng hồ kiểu rất xinh đẹp, máy chạy rất đúng giá lại rẻ thì chư quí vị kiếm cho đặng thứ đồng hiệu « **Eberhard** » có bán tại hãng

**L. Caffort**
**à Saigon và Nam-van**

Tại hãng nầy cũng có nhiều kiểu đồng hồ khác rất tốt bằng vàng và bằng xi-vàng cùng có thứ bằng bạc pha lộn vàng thiệt lãng và rất gỉ lắm.

Xin mời chư quí vị đến gởi lại hãng chọn lựa chắc sẽ đặng vừa.



***Tốt quá, đáng xem ! ! !***

*Hiện bán thủy xoàn hiệu con rồng vàng*
CỦA ÔNG
**J. GIUNTOLI**
*135 Rue Catinat Saigon*

Tiệm bán đồ nữ trang [illegible] ra trên hai mươi năm nay, quí ông quí bà trong lục-châu [illegible] đều biết rõ, thiệt là một nhà buôn bán đáng cho đồng bào tin cậy.

Mỗi kỳ tàu Pháp qua đều có đủ thứ nước hột xoàn và đồ cẩm hột thứ ba hột nhận cả rất từ mười lăm carats tới ba chục carats tốt chẳng đâu bì kịp, nên ông J. Giuntoli kính mời quí ông quí bà đến xem trước khi tới mấy tiệm khác thì sẽ biết giá rẻ thế nào và chắc quí ông quí bà sẽ vừa lòng mà chọn lựa.

*Bijouterie Parisienne*
J. GIUNTOLI



*Áo caoutchouc bận mưa và gabardine bận lạnh*

| | Cỡ áo | aoutchouc một lớp N° 300 | N° 250 | N° 100 | Caoutchouc 2 lớp lót sọc rằng vuôn N° 600 | N° 500 | N° 450 | N° 400 | Gabardine 2 lớp lót sọc rằng vuôn N° 700 | N° 750 | N° 765 | N° 800 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Con nít | (0m.70 | | 8$40 | | | | | | | | | |
| | (0m.80 | | 8 7 | 7$50 | | | | | | | | |
| | (0 .90 | 9$50 | 9 0 | 8 0 | Thường hạng | 13$50 | | 10$50 | | | | |
| Người thấp | (0m.9 | 10 5 | 9 70 | 9 10 | 17$00 | 15 0 | 13$00 | 11 50 | | | | |
| | (0m.95 | 11 00 | 10 50 | 9 40 | 20 2 | | 13 80 | 12 40 | | | 17$0 | 17$50 |
| Người trung | (1m.00 | 11 50 | 11 00 | 9 70 | 20 70 | | 14 20 | 13 00 | | | 17 50 | 18 00 |
| Người cao | (1m.05 | 12 50 | 12 50 | 0 0 | 21 50 | | 14 70 | | 14$00 | 17$50 | 18 00 | 18 50 |
| | (1m.10 | 13 00 | | | 22 50 | | 15 50 | | | 18 00 | 18 70 | 19 20 |



Mới lại 180 cái đồng hồ treo, để bán thật tốt đủ kiểu đủ màu, không hiệu nào có nhiều như đây và giá phải rẻ hơn các nơi.

*Bán tại hiệu :* **Tran-quang-Xuân**
**158 rue d'Espagne SAIGON**

NOTA : Vị nào mua xin đo bề cao của mình cho chắc và cho biết người mập ốm thì Bổn-hiệu sẽ lựa cỡ cho vừa.



**Một cách buôn lạ**

3$00 Một cái nón nhung đen giá đáng 11$00

1° — Một cái nón nhung đen, lông thiệt mịn và mướt, bla lớn mà trẹt (grand Bord plat), giây bằng nhỏ rất xinh đẹp, ước sức người ta bán là 11$00 chúng tôi bán có 9$00 mà thôi.

2° — Cũng là cái nón nhung trên đây, nhưng chúng tôi không bán 11$00 mà cũng không bán 9$00, chỉ bán có 3$00 mà thôi.

Ai muốn mua theo cách thứ nhứt, xin trả 9$00 thì có nón liền. Bằng muốn mua theo cách thứ nhì, nghĩa là chỉ tốn có 3$00 mà cũng được nón ấy thì xin viết thơ hỏi chúng tôi. Chẳng cần thất công nói nhiều, bỏ một tấm danh thiếp vào bao thơ thì chúng tôi hiểu ý sẽ gởi trả lời nói rõ cách thức mua.

Phan-Quan
57, rue Catinat, Saigon

Giây thép nói số 505



**MỚI LẠI**

Nỉ mỏng đủ màu để may áo dài.
Lụa lèo có sọc : 1$20 — 1$40 một thước.
Nhung tơ đủ màu, tốt nhứt hạng
Mền nỉ 2$00 một cái
Áo mưa áo lạnh áo đi xe máy giá nào cũng có
Đồng hồ treo, thứ thường, thứ đồ kiền tại hiệu :
— NGUYỄN-VAN-TRẬN —
*96, Boulevard Bonnard — Saigon*
*Téléphone n° 178.*



PENSIONNAT
**Nguyễn-văn-Ngử**
*đường Dariès* MYTHO (Ville)
Ban sơ học Pháp-Việt
có đủ lớp.
Ban trung học Pháp-Việt
có lớp 1re Année
Giáo-sư : Ông Mạch-Dung, Tú-tài
Tựu-trường ngày 27 Février 1927



**Nhà hàng St. Antoine**
*103 đường Catinat*

Nếu quí ông quí bà ưa dùng Jambons-Saucissons cùng fromages cho thiệt ngon xin hãy đến tiệm tôi thì được vừa lòng.

Mỗi kỳ tàu Tây lại thì đều có đồ mới luôn.



**Một lời khuyên**

Trong đồng bạn ta nếu ai muốn mua hột xoàn nên đến tiệm M. François Sự 76 Rue Vannier (chợ-cũ) Saigon) là người Annam thành thật đáng tin cậy lắm, và sẽ được hột tốt mà nghe lại giá rẻ hơn các c



Mới khai trương hiệu
**Au Bon Marché Saigonnais**
NGUYỄN-THÂM
**Nouveautés -:- Mercerie**
*54, rue Viénot — Saigon*

Bán đủ đồ ăn bận và các đồ thường dùng.
Carillon « WESTMINTER »
Coffres-forts hiệu « PHÉNIX »
và hiệu « PETIT-JEAN »
Kỳ nầy mới lại : 5.000 ĐĨA HÁT BỘI QUẢNG-LẠC.
Đĩa hát cải-lương Văn-hi-ban hiệu Victor là hiệu tốt nhứt hoàn-cầu.
Bán sỉ, bán lẻ rẻ hơn nơi khác



*Sách bán xâm*

Diễn giải bằng quốc-ngữ và sự tích quan Tả-Quân Lê-công (Lăng-Ông Bà-chiểu) có phụ thêm hai bài văn-tế và thơ báo-cô, đã xuất bản

Hiện nay có bán tại Lăng Ông Bà-Chiểu và tại báo quán Đông-Pháp Thời-Báo.

Giá : 1$00
(Ở xa tính 1$20 về tiền cước)



**Hay hut thuoc CA-LOP**


Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022

## Lời rao cần kiệp

Tôi tên Huỳnh-ngọc-Cẩn làm nghề nước mắm tại Phan-thiết kính trình cho bà con được biết rằng: tôi không chịu trách nhậm nhìn nợ nần mà con trai tôi tên Huỳnh thọ Vinh, 24 tuổi, (quý tử lục của nhà Đông-Pháp-làm nghiệp Tương-tế đã vay rồi cùng rồi vay tiền về phần riêng tôi mà tôi không dự vào, và nay nó đã bỏ nhà tôi và vợ con nó mà đi nơi nào không biết.

## Tốt mà rẻ ! !

Nay có vì bận việc thương mãi, cần tính bán: 1 cái xe hơi hiệu « Olympian » 6 cổ ngồi, máy mới còn tốt, bán giữ giá là 650$ như Lục-châu các hàng chư quân-tử có muốn mua thì cứ đến nơi, M. La thâm-Tuyển, ở tại chợ Bình-ây, tiệm thuốc cái hiệu Hạnh-hòa-Đường, hoặc M. Phái-bình Dương, ở Saigon đường Reims số 54 mà thương nghị

TOURANE

## Huynh-thúc-Kháng công-ty

Ngày 10 Avril đây, Công ty đã họp Đại hội đồng thành lập, đợi hội sở ra Huế, bởi vì ngày rồi đã trình tòa án đăng vào bộ. Vậy xin cáo-bạch cho động gởi thư phần hùn sau về đặng sắp đặt công việc.

Mandat và thư từ xin gởi về cho:

Ông Huỳnh thúc Kháng
ở HUẾ cải cáo

## Dịp may ít có dân quốc lưu tâm

**Dịp đâu may mắn lạ đời. Có xe máy đẹp có máy hát kiểm thời, kiểu mới rất xinh.**

Hãng chúng tôi mới lại xe hiệu Talbot, Malgré ngh D. I. C. đủ màu, quí vị ở lục châu muốn mua 1 cái về xài tính giá thiệt rẻ, còn ai mua sỉ có giá riêng.

Ngài nào mua 1 cái về xài tính gởi mandat cho bổn-hiệu trước, sẽ gởi đến tận nơi, không tính tiền tôn phí.

Mới lại 500 cái máy hát OPÉRA PERFECTAPHONE, kiểu kiểm thời hát rất lớn, có đủ thứ, đâu máy xài đặng 2 thứ kim. Nhơn dịp tết sắp tới mời quí vị lục châu mua thử nghe chơi để hưởng cuộc vui trong ngày tết.

Có bán các thứ đen hiệu: Succès, N. 103 xài bằng dầu xăn, và dầu hỏa, đủ kiểu rất tiệp

ĐẠI-ICH

183-385 Rue des Marins Cholon

HOTEL
D'ANNAM
N 78 & 80 Bd Charner
N° 15 Catinat

NAM-VIỆT KHÁCH-LẦU

Phòng ngủ dưới đất và trên lầu, rộng rãi mát mẻ, sạch sẽ, tánh [illegible]

HƯƠNG QUẾ-KY

Garage de réparations [illegible]
des Automobiles
Hàng sửa máy xe-hơi và đóng xe

## TRẦN-VĂN-HIỆP

Propriétaire
đường MAYER số 6
Dakao — SAIGON

Kính

Tôi cho chư quí vị trong lục châu rõ: Tiệm tôi đã lập ra trên mười năm rồi, song không có sửa máy, nay tôi đã lập thêm [illegible] sửa máy xe-hơi đúng, không xe [illegible] chạy, xe camion đóng [illegible] đóng xe hơi bánh, xe hơi, xe [illegible] xe kiểu, xe bò, cùng bánh xe xe, [illegible] mười bộn, xe nặm xe hơi, xe [illegible] bán đầu xe, đồ bắc bổ ngựa, [illegible] xe-ca, chuông đạo [illegible] đồ phòng thông khác [illegible] [illegible] xe đóng xe đến tiệm tôi [illegible] thiệt đem xe [illegible] Kính chư quí vị [illegible] chế xin viếng [illegible] đây thì tôi rất [illegible]

## 225 triệu cuốn sách để dành cho 25 triệu người Annam

Nước đang tự chủ, độc-lập, tự-do; là hồi nước dân có chí tự-chủ, độc-lập, tự-do, nhơn-dân có đặng chí tự-chủ, độc-lập, tự do là nhờ có sách vở hay để rèn đức tính thân tự chủ có nhơn dân. Vậy có thứ sách mới ra đời để hiến cho đồng-bào đọc. Ai là người có chí muốn tự-chủ, độc-lập, tự-do nên mua mà xem thì tinh thần thêm mạnh mẽ bội phần. Còn ai có lòng hàm làm nô lệ cơ rồi cũng cứ ăn ngáo phần TỒI ĐỘI.

| | |
|---|---|
| 1 — Tiếng-Chuông-Tr... dân (6 thứ người tài giả | 0$ 0 |
| 2 — Tờ Có Mất Quyền-Tự-Do | 0 60 |
| 3 — Hồi-Tr'ng-Tự Do thứ nhứt | 0 25 |
| 4 — Hồi-Trống-Tự-Do thứ nhì | 0 20 |
| 5 — Hồi-Trống-Tự-Do thứ ba | 0 20 |
| 6 — Hưu-Hùng Tạo Tròi Thế | 0 40 |
| 7 — Hồa-Độc Lập | 0 25 |
| 8 — Tinh Thần Tự Trọ | 0 50 |
| 9 — Thân quyền Lợi | 0 20 |

Nhưng sách nầy là sách mới có sửa lại nhiều có rất có giá trị. Bán sỉ cho buôn hồng nhiều, xin cách contre remboursement. Vị nào muốn lấy xem, mua đủ 9 thứ trên đây, gởi trước một cái mandat 3$00 cho Trần hữu Độ 57 catinat Saigon, nội tuần sẽ có sách. Các thứ sách nầy bán sỉ cho buôn hồng không đồng nhau, hoặc thứ cho nhiều, hoặc thứ cho ít, là gì là có ý đặng giá rẻ có kỳ bị giá mắc quá.

Trần hữu Độ

## Cần dùng gấp
### Máy hát bóng

Tôi muốn mướn máy hát bóng tạo (Cinéma ambulant) có máy đèn khí đặng thấy đèn ngoài sân luôn thể.

Dùng đêm 21 và 22 Mai 1927.

Xin trả lời lập tức cho M. Jacques Lê văn-Đức Mytho.

— Thi thơ —
TIỆM THỢ BẠC
**NGUYỄN-VĂN-THỌ'M**
Bijoutier, ancienne Maison de
NGUYỄN VĂN-GIẢO
*N° 13, Rue Schroeder, Saigon*

kính cáo cho quí ông quí bà rõ: Nguyên tiệm nầy trước của Nguyễn văn Giảo, đã qua phần rồi. Nay tôi là Nguyễn văn Thọ'm ở em, kế nghiệp công ... đồ nữ trang theo kiểu kiểm thời, những ... trâm, chuyền kiểu, chuỗi, bông tai, nút áo, vàng đôi, kiểu cang, peo bông, neo đất, đồng chiếc v. v.. Đồ thứ theo kiểm thời cũng như ngày trước vậy.

Xin quí ông quí bà, muốn dùng món chi xin lỏi gót đến tiệm tôi hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu tôi xin theo ý quí ông quí bà muốn cần dùng món chi thì tôi cũng hết lòng cẩn thận mà gởi đến cho quí ông quí bà dùng.

Kính cáo NGUYỄN VĂN THỌ'M
*Bijoutier, 13 Rue Schroeder Saigon*

## *Liên-thành công-ty*
### *cáo sự*

Nay có M Trần-văn Lượng, buôn bán (tại Yabuk (Phan-thiết), chủ hùn bổn công ty, kêu rằng đã mất một cổ phiếu, số 1472, và xin cấp phát cho v một cổ phiếu mới. Lời khai của Trần-văn-Lượng có đủ hai người đứng bảo chứng phân minh, là MM Huỳnh ngọc-Điền và Vương văn-Tỷ.

Chiếu theo điều thứ II trong chương trình, bổn công ty đăng lời quảng cáo nầy, kể từ hôm nay, kể từ hôm nay, xin có ai biết sự gì về việc mất cổ phiếu nầy, mình cáo cho biết, nếu đủ hạng ba tháng không ai chống trích dị nghị sự gì, thì bổn công ty sẽ thiên lệ phát cổ phiếu mới cho Trần-văn-Lượng.

Nay kính cáo
Liên thành công ty Tổng lý
TRẦN-LỆ-CHẤT

## Tân-Thành-Phat

*104-106, Rue Bonnard — Saigon*

Xưa nay trong lục-châu ai ai cũng có nghe tiếng khách nạn Nam-lông-Phát. Nay chủ-nhơn hiệu Nam lông Phát đổi tên sang lại cho chúng tôi rồi, nên từ ngày nay đổi hiệu lại làm « Tân Thành-Phát ».

Lẽ cố nhiên hề hiệu đã đổi thì nội đung cũng đổi.

Kể từ ngày nay sắp sau hiệu Tân-Thành-Phát của chúng tôi đây sửa sang chỉnh đốn lại rất nhiều.

Tổng trên thì có phòng ngủ dưới thì nhà hàng bán cơm annam. Phòng vì sạch sẽ khoáng khoát vô cùng. Nhứt là Boy phòng thì chúng tôi lấy làm cẩn thận mà chọn lựa những đứa siêng năng và có tương tâm, để cho khỏi phiền lòng quí khách.

Còn nhà đến cơm annam thì ắc vừa lòng quí khách lắm. Như 2 người đàng bà ở Cholon còn biểu Tân Thành-Phát nước đến đứng nấu ăn đây thì cũng có quí hồn bằng. Dầu cơm tây, cơm khách cũng không qua nổi.

Mấy lời thành thật, xin quí ông, quí bà, quí cô, quí thầy tìm lòng chiếu cố.

*Chủ nhơn:*
LUNG e TẠN Frères
kính mời.

## *XE MÁY HIỆU*
## T V H.

THIỆT CHẮC -:- THIỆT KHÉO -:- THIỆT NHẸ

### Cũng là xe máy

Nhưng mà xe máy hiệu T. V. H. đây là một thứ xe của bổn hiệu đặt riêng tại nhà chế tạo bên Pháp. Bổn hiệu gần 20 năm chuyên nghề mua bán xe máy. Thường biết ý quí ông hay ưa chịu xe phải tìm kiếm nào cho vừa lòng.

Vì vậy bổn hiệu lượng ý mà cho kiểu riêng gởi qua bên Pháp đặt làm để hiệu là Trương-văn-Hanh Sadec.

Bổn hiệu muốn cho quí ông trước là có một thứ xe cho vừa lòng là Chắc chắng, Khéo léo, Nhẹ nhàn, được dùng lâu dài. Sau là Bổn-hiệu được chút danh dự về cuộc thương trường. Xin quí ông xét giùm, nếu xe nầy là thứ xe không ra chi, thì cũng mà nờ đem tên của mình khắc vào xe ấy chăng? Một cuộc đầy thì quí ông cũng đủ hiểu cho là xe hiệu T. V. H. nầy tốt xấu thế nào.

Lục-châu quí ông ai muốn dùng xe, xin mua giùm bổn hiệu một cái. Trước là được xe tốt mà dùng, sau là giúp cho bổn hiệu được bền vững cuộc thương trường, thì ơn ấy rất thâm trọng.

Xin quí ông kỹ xét cho bổn hiệu. Chẳng phải bán một cái xe bốn mươi mấy đồng mà sổ lời đến 2, 3 cuộc cũ mà phải kiếm lời bào chuốc được lường gạt quí ông.

(Bất quá cũng kiếm đôi ba đồng lời).

Dầu quí ông có lòng chiếu cố giúp cho bổn hiệu một cái xe. Thái quá mắt rẻ một vài đồng, thì cũng như quí ông giúp đồng ban hậu nhựt cho có một ít người trở mặt ra cuộc thương trường theo bổ ngoại bang. Ấy cũng một gương tốt cho quả hương. Chừng quí ông có dùng xe máy hiệu T. V. H. nầy rồi thì quí ông sẽ hiểu lời của bổn hiệu tỏ dầy là lời tự thật hay giả dối.

Kể sau lượt về cuộc xe máy hiệu T. V. H.

Xưởng xe sơn có bốn màu bắt chỉ rất phân biệt. Cỗ xe xi-kêu (queue de billard nickelé).

1° Sơn màu xanh dương dợt và bắt chỉ (bleu clair)
2° Sơn màu xanh lá cam và bắt chỉ (vert)
3° Sơn màu vàng sậm và bắt chỉ (havane)
4° Sơn màu đen và bắt chỉ (noir)

Bàn hoa giữa xi kên hai mặt. Mảng che bùng xi kên chạy chỉ một mầu theo sường. Đèn, cầm và vành đều lựa đồ thượng hạng xi-kên tốt nhứt (nickelé sur cuivre) về ruột hiệu Michelin. Có đủ phụ tùng ngoại trừ cây đèn.

| | |
|---|---|
| Kiểu đi chơi có mảng che bùng, gọng xe hướt lên. | 48$00 |
| Kiểu đi đua không mảng che bùng, gọng xe kiểu đua. | 48 00 |

Nếu quí ông ở xa muốn mua, xin gởi thơ cho bổn-hiệu sẽ sắng lòng gởi lập tức cách lãnh Lôa giao ngân (contre remboursement), hay là mua mandat trước theo thơ thì tiền gởi nhẹ hơn. THỬ BÁN TẠI:

**VélO-Hall**

Etablissements TRUONG-VAN-HANH, Sadec

# Dia hat hội mo'i lai

Hiệu **ODON**, hát kim sắt, bề mặt 27 phân, hát nam khách thật hay.

Mua dĩa hát hay là hàng hóa hiệu nầy trả bằng giấy Quốc-trái Đông-Pháp đặng

**Trần-quang-Xuân**
*158 rue d'Espagne — Saigon*

| | |
|---|---|
| N° 109 Thế nử ru ông hoàng. | 201 Trà hồn (Trần pháp Chánh cưới vợ) |
| 119 Triệu Mã Văn cởi cà. | 203 Tam-quốc (ông Trương thu thành). |
| 121 Quán ru ông hoàng ngủ. | 207 San Hậu (Bá thứ chạy giặc đã). |
| 127 Ngưu-Cao tảo mộ. | 209 » » » (tiếp theo). |
| 131 Thiên Hương đọc kiếm. | 217 San-Hậu thứ ba (thắng Nhược). |
| 143 Hai người quân hầu ông Trương. | 225 Đào ng. Thọ, Đào tân Lang đánh ghen |
| 153 San-Hậu (Nguyệt-Kiều vô chùa). | 229 » » » (tiếp theo). |
| 159 Dư-Hồng hạ san. | 231 Huỳnh thiết Thanh đi cầu. |
| 161 Đào-phi-phụng Kiều nguyệt tâm. | 233 Kép hạ san đi học. |
| 169 Vô nhu Lương (kép nói mỹ). | 239 Kim Luông than bắt ốc hái rau. |
| 191 Giáo-Kim làm mai (Tào bảo). | 243 Tiết-Quơng phá tiết khưu phần. |
| 192 đờn cho ông Trụ ngủ. | 275 San-Hậu (Mao Ái). |
| | 277 San Hậu (thắng Ức). |

Có bán dĩa hiệu: Victor, Pathé, Lyrophon mua đủ 10 dĩa bất kỳ thứ nào thì bổn-hiệu sẽ tặng 1 dĩa Cao-mên để nghe chơi cho lạ.

## KẾT QUẢ CUỘC THI CON NIT
*Ngày 24 Février 1927*

Trong **99** đứa con nít đem ra thi
thì có **10** đứa bú sữa mẹ, còn lại **89** đứa
kia thì có **79** đứa đều nuôi bằng thứ sữa

**NESTLE**

Và thứ bột ***Lactée Nestlé***

trong cuộc thi cả thảy có **13** phần thưởng
thì những đứa nuôi bằng sữa và bột
—:— ***Nestlé*** đoạt được **12** phần —:—

**Khap trong thành-phò Saigon**
Nếu chịu gởi tới cho hiệu

# "LE ZENITH"

*Mỗi* năm một món tiền rất nhỏ mọn,
thì hề khi nào mình lâm những chuyện rủi ro,
Như là: chết, đau ốm, hay là vô ý mà làm
cho kẻ khác bị thương tích v. v. đều được nhờ
hiệu ấy bảo hiểm cho mình cả.

Hãy viết thơ cho:
*15, Quai de Belgique, Saigon*

*Trước khi qui vị muốn mua xe hơi*

Xin mời lại hãng mời Auto-Hall là chỗ để xe đầu xảo hôm trước; trong đó có bày xe hơi đủ các hiệu của hãng:

# AUTO-HALL

## Etablits. BAINIER d'Indochine

Chắc thế nào qui vị cũng lựa đặng một cái xe thiệt tốt theo của quí vị ao ước bấy lâu nay.

*Hỏi thăm hay là coi xe tới hãng:*

**L'AUTO-HALL**

Etablissements BAINIER d'Indochine
SAIGON - PNOM-PENH — HANOI
*LÀM ĐẠI-LÝ Ở ĐÔNG-PHÁP*

## JEAN COMTE
**Garage SIC**
*34, boulevard Norodom* —:— SAIGON

***XE HƠ'I***

### De Dion Bouton

| | |
|---|---|
| Xe kiểu lịch-sự 8 mã-lực 4 chỗ ngồi | 2.200$00 |
| » » 10 » 6/7 » | 3.000 00 |
| Giàng xe chở đồ nặng | |
| 10 mã-lực chở đặng 1.000 k. | |
| 16 » 2.500/3.000 k. | |
| 20 » 3.500/4.000 k. | |

### Delaunay Belleville

| | |
|---|---|
| Xe kiểu lịch-sự 11 mã-lực 6/7 chỗ ngồi | Gần lại |
| » » 12 » 6/7 » | 3.400$00 |

### Hotchkiss

| | |
|---|---|
| Xe kiểu thường 12 mã-lực 6/7 chỗ ngồi | 4.000 00 |
| » lịch-sự 12 » 6/7 » | 4.400 00 |
| » » 12 » giàng dài hơn | 4.800 00 |

### Rolland Pilain

| | |
|---|---|
| Xe kiểu lịch-sự 9 mã-lực 1 lít 500 6/7 chỗ ngồi | Gần lại |
| » » 10 » » 6/7 » | 3.000$00 |
| » » 11 » 2 lít 6/7 » | Gần lại |

## Tiem Tang-khanh-Long

TẠI SAIGON

*Đường Bonnard số 84 (nhà sơn màu đỏ)*

Các thứ hàng bên Tây mới lại thiệt nhiều xin kể sơ ít thứ, Áo mưa bằng Satin và Gabardine Caoutchouté. Áo Pardessus cổ nhung đủ thứ đơn ông và đơn bà. Giày Bottines, souliers hiệu Paralux thiệt tốt, Nón feutres hiệu Lyon đủ kiểu đủ màu, bán sỉ giá thiệt rẻ, quí khách mua về bán lại sẽ có lợi nhiều, muốn chọn lựa đồi chác sao bổn hiệu cũng chiều cho vừa ý, vì bổn hiệu lãnh làm Đại-lý cho hãng lớn tại Paris nên lúc nào trong tiệm cũng trữ có 5, 6 ngàn cái nón đủ kiểu kiểm thời giá từ 30 đồng một lố sắp lên.

Về việc may quần áo, bổn-hiệu có đủ thứ Laines, Gabardines, Serges Huê-kỳ, và hàng Smoking, Nỹ Đen rất nhiều. Thượng hạng từ 8 đồng tới 12 đồng một thước, bâu lề và may, thợ cắt may rất kỹ càng xin quí khách chiếu cố xin chú ý.

Nhà sơn màu đỏ số 84 đường Bonnard, chuyên bán giày nón và may quần áo rất đúng, xin kính mời

Tang-khánh-Long
Cáo bạch

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022

## Tin thế giới

### Việc Quảng-Đông

Quảng-Đông, 24 Avril. — Chánh-phủ Quảng-Đông đã hạ lịnh nghiêm trị bọn Cộng-sản và trục xuất những tay làm dầu khuấy rối ra khỏi địa phận Tàu.

Ở Quảng-Đông hôm 22 Avril có một cuộc đại biểu-tình để tỏ ý mừng cho cái cưỡng đoán chánh-sách nghịch với bọn Cộng-sản hôm tuần rồi đã được thành công.

Nhơn vì muốn làm cho giảm thế lực của cuộc biểu-tình nghịch với bọn Cộng-sản kia, nên bọn Cộng-sản đã tổ-chức một cuộc đình công trong 24 giờ, nhưng cuộc đình công đó lại hư hỏng đi, vì Chánh phủ Quảng-Đông đề phòng nghiêm nhặc quá.

### Sẽ có cuộc phong-tỏa chăng?

Tin Paris ngày 24 Avril nói rằng cứ theo báo Le Matin thì nếu Chánh-phủ quốc-dân không làm cho vừa lòng Liệt-cường về vụ thiệt hại Nam-kinh thì Liệt-cường sẽ bày cuộc phong tỏa (blocus) ở tại sông Dương-tử (phong tỏa nghĩa là bao vây một chỗ nào không cho thông thương với bên ngoài để cho người ở trong ấy phải nghẹt).

### Cũng về vụ thiệt hại Nam-kinh

Quảng-Đông, 25 Avril — Tờ kháng nghị thư hai về vụ thiệt hại ở Nam kinh của Liệt-cường đã độ lên Chánh phủ Tàu rồi. Nếu Chánh phủ Tàu điềm nhiên thì Liệt-cường sẽ bày cuộc phong tỏa nói trên kia.

### Số người ngoại-quốc ở Tàu

Ở bên Tàu số người Anh được từ 15 000 tới 16.000, có 600 nhà buôn lớn; người Pháp được 3.600, có 242 nhà buôn lớn; người Bạch Nga được 86 000, còn người Nhựt được 202 000, có 4 000 nhà buôn lớn. Người Nhựt đông và có thế lực hơn hết cho nên mới ngày 24 Avril đây có tin ở Đông-kinh rằng hầu tước Nagayama nói rằng không thể nào Nhựt buộc Tàu ra trả lời. Người Nhựt không rời nước Tàu ra được! Người Tàu nghe nói thế có lo sợ không?

### Đạo binh đỏ

Thượng-hải, 25 Avril — Một đạo binh màu đỏ (màu đỏ của đảng Cộng sản) bắt từ Mông-cổ tấn qua miền Bắc Mãn-châu.

Ở gần cương giới Bắc-kinh, có nhiều đạo binh Nga trương thinh thế coi mạnh mẽ lắm.

### Phùng-ngọc-Tường bị bắt

Đại-tướng Phùng-ngọc-Tường đã bị bắt trong lúc sắp sửa về Hán-khẩu. (Tin Thượng-hải, ngày 25 Avril).

### Chắc vậy không?

Có tin Bắc-kinh ngày 25 Avril cho hay rằng Trương-tác-Lâm sẽ được công cử làm Tổng thống nước Tàu.

### Tưởng với Hồ

Mấy độ rày sao lại có tin nói rằng Tưởng đã tuyên chiến với Hồ, Hồ đã sai đại-tướng Chi lên đánh Tưởng ở Nam-kinh, cho nên có tin Thượng-hải ngày 25 Avril nói rằng ở Hán-khẩu người ta đoán rằng khó thắng Tưởng đặng, còn Hồ (Hồ-hán Dân) lúc sau nầy coi bộ lo buồn lắm. Dư-luận cho rằng binh cực bạo không dễ gì đánh phá được thành Nam-kinh.

Còn ở Hán khẩu thì Hồ hán-Dân đương lo chỉnh bị binh lương để phòng giữ thành, vì coi ý Tưởng cũng muốn đem đánh phá Hán khẩu.

### Tình hình Thượng-hải

Thượng-hải, 25 Avril — Ở Thượng-hải không có xảy ra sự gì lạ.

### Tin Pháp-quốc

Báo L'HUMANITÉ có đăng một bài kháng-cự kịch-liệt về bài diễn văn của ông Albert Sarraut đã đọc ở Constantine và hăm rằng rồi đây bọn Cộng sản sẽ trả thù ông.

Ở bên Pháp có báo L'HUMANITÉ là cơ quan của đảng Cộng sản ăn nói cứng cỏi và kịch liệt lắm. Người Annam ta cũng thường viết báo ấy mà binh vực lợi quyền của dân thuộc địa.

### Việc Syrie

Quân Pháp đã giao chiến với dân quân một trận ở bạt Djà, dân quân thiệt hại nhiều, lắm kẻ bị bắt làm tù binh, hiện quân Pháp đang đuổi theo để truy nã.

### Câu chuyện tài binh

Vì các nước không công ý về việc tài giảm máy bay, cuộc dự nghị tài binh hoãn chưa quyết nghị.

### Việc giảm lương thợ mỏ ở nước Pháp

Hạ nghị viện đã bỏ 865 phiếu đối với 190 phiếu tín phục Chánh phủ về việc giảm lương các thợ mỏ. Sở dĩ phải giảm lương như thế là vì giá than hạ quá, các chủ mỏ phần nhiều lỗ vốn, khá lắm mới được lời độ 7, 8 phần trăm; quan Tạo-tác-bộ Tổng-trưởng đã định hạn chế các than nhập cảng để giữ giá cho than trong nước.

### Tài-chánh nước Anh

Ngân sách nước Anh thiếu thốn nhiều lắm, viên tài-chánh Tổng-trưởng đương nghĩ cách đánh thêm thuế hàng nhập cảng.

### Số người xin nhập tịch dân Pháp

Số người xin nhập tịch dân Pháp trong năm ngoái là 45.000 người.

### Bịnh tình vua Lỗ-Ma-Ni

Vua Zerdinaud nước Lỗ-ma-ni đương hấp hối. Hiện đương để phòng bọn đồ đảng của hoàng-tử Carol, sợ xảy ra có việc thoán thí chăng.

## Số định thuế xe hơi trong châu thành Saigon

Lời nghị ngày 22 Septembre 1926 về xe hơi có định rằng kể từ ngày 1er Janvier 1927 thì tiền thuế thông hành xe hơi phải trả mỗi quí (mỗi ba tháng) và đóng trước.

Nếu ai đóng trễ, phải bị phạt 10 % trong số thuế chánh của mình. Trong điều thứ năm, xe nào không có giấy thông hành thì phải bị phạt gấp năm số tiền thuế mình đã gian lận kia.

Vì cớ nhà in ngày nọ chưa rõ lẽ luật mới nầy, cho nên lời nghị định nầy mới bắt đầu thi hành kể từ 1er MAI 1927 là kỳ hạng rồi hết.

SỐ THUẾ NHƯ SAU NÀY

| Số mã lực | Xe hơi tư nhân | Xe ba chỗ ngồi | Xe hai chỗ ngồi | Xe cyclecars |
|---|---|---|---|---|
| 5 HP | 60 | 48.75 | 37.50 | 30.00 |
| 6 HP | 64 | 51.00 | 39.00 | 31.50 |
| 7 HP | 66 | 53.25 | 40.50 | 33.00 |
| 8 HP | 69 | 55.50 | 42.00 | 34.50 |
| 9 HP | 72 | 57.75 | 43.50 | 36.00 |
| 10 HP | 75 | 60.00 | 45.00 | 37.50 |
| 11 HP | 78 | 62.25 | 46.50 | |
| 12 HP | 81 | 64.50 | 48.00 | |
| 13 HP | 84 | 66.75 | 49.50 | |
| 14 HP | 87 | 69.00 | 51.00 | |
| 15 HP | 90 | 71.25 | 52.50 | |
| 20 HP | 105 | 82.50 | 60.00 | |
| 25 HP | 120 | 93.75 | 67.50 | |
| 30 HP | 135 | 105.00 | 75.00 | |
| 35 HP | 150 | 116.25 | | |
| 40 HP | 165 | 127.50 | | |

Về châu-thành Saigon số thuế xe mỗi năm tính như dưới đây:

| | | |
|---|---|---|
| Xe 4 chỗ ngồi và 4 thơ | 45$ 3$ số mã lực | |
| Xe 3 | 37$50 (2 25 | — ) |
| Xe 2 | 30.00 (1 50 | — ) |
| Xe cyclecars | 22.50 (1 50 | — ) |

## Xin cải-chánh

**Tờ phụ trương kỳ nầy, trong bài « Làng ở Cai-lậy xin thôi » chỗ nào có hai chữ Thường-Sơn xin đọc lại là THANH-SƠN cho đúng.**

P. S. V.


## J. R. Ngayên-việc-Viết

Thủ - thừa

(Tânan — Cochinchine)

Có trữ các thứ phân tây (Tro đã rải ruộng rất tốt lại bán giá re như giá Saigon.

Kho trữ ngan dinh quận (Thủ-thừa) lại cũng nhằm đường lục tỉnh lên xuống Saigon, rất tiện bề chở chuyên.

*Xin đồng ban chiếu cố tôi rất cảm ơn.*

## Săn (essence) săn mùi thơm không pha, biệu

SHELL

Một cái máy thiệt mạnh đong đủ mới đặt tại đường Chasseloup số 134, ngang Cercle Bỏ Rô, đong đủ ròng săn thiệt SHELL giá thường; thật là rất tiện bề thẳng đường cho toàn lục tỉnh lên xuống.

Gần cho mấy ông ở Saigon Cholớn và mấy tòa nhà cao ráo.

Đó là nơi chương diện đủ kiểu xe hơi mới và có bán đồ dùng theo xe hơi của hãng.

S.I.T. (L.R.)

## Mới xuất bản

« NGHĨA BỘC MINH OAN » của ông Lê-văn-Tiếng trước tác, tuồng nầy diễn theo truyện « ANH HÙNG-NÃO » của Từ-phước-Lộc minh oan cho chú là Từ-văn-Bình.

Có bán lẻ khắp nơi, mỗi cuốn giá: 0$50

Bán sỉ tại Madame Lê-thị-Hiền, 98 rue de Louvain, SAIGON.

Tuồng KHƯƠNG-BẬU THỌ OAN đương sắp chử.

## TAN NƯ' BAN

Cao-long-Nga

Hát tại rạp Câu-Muối Saigon

*Tuồng hát tối thứ bảy 30 Avril 1927*

Hát hai xuất sáng đêm.

XUẤT ĐẦU

Hồn trào cổ sự tuồng mới thật hay.

Thất Tình đầu xuất thế.

Mụ mặt xanh trổ tạm tử.

Đồng-hiền quân gả gái công hồ.

XUẤT SAU

Kiêm-cổ Kỳ-quang

Bích Luông, Bích-Hồ, Bích-Bảo, Bích-Luông loạn thái bảo phủ.


## Thay cũ đổi mới

Kích trình cùng đồng-bang, quí khách đặng hay:

Nguyên phòng ngủ của cô Lý-thị-Huê đã về tới làm chủ, kể từ ngày 15 Mars 1927 đến nay; song tôi sắp đặt chưa rồi, nên còn để hiệu « Chiêu anh quán ».

Nay tôi sửa-soạn lại sạch sẽ, rộng rãi mát mẻ, và đổi hiệu lại là: Đông-phát Khách-sạng cũng ở tại N° 1, 2 3 đường Sabourain giáp đường Filippini Saigon.

Và lại có bán sẵn văn quốc-ngữ với ít thứ sách hay, truyện mới.

Kính mời quí khách, xin tượng tình đồng-bang, đến giúp tôi trong cuộc thương-trường, được mau tấn phát, tôi rất trọng ơn.

Đông-thị-Của Propriétaire

## Cần dùng người mua lúa

Muốn kiếm một người Annam thạo về việc đi mua lúa các nơi trong lục tỉnh, buộc đóng tiền thế chưng 100 2000$. Vậy ai muốn giúp xin do nơi nhà máy Vạn-hòa-Thành quai des Jonques Xóm-củi (Cholon).

*Võ-thành-An kính-cáo*

Annam ta chỉ có tiệm nầy biết làm trướng liễn về việc Hiếu việc Hỷ theo kiểu kim thời, và khắc con dấu đồng bằng đồng bằng đá cẩm thạch dễ mộ và làm các thứ nón.

*Xin đồng-bang chiếu cố.*


TRAN-DUY-BINH

42 BẾ CHARNER 42 SAIGON

KHẮC CON DẤU ĐỒNG VÀ BẰNG

LẤM CÁC THỨ NÓN BẰNG CAO

ĐẶC ĐỒ TỐT GIÁ RẺ SU


HÃY ĐỌC

## Kịch-Trường tạp-chí

Kịch-Trường là một cuốn văn-học tạp-chí mới ra đời, chuyên riêng việc khảo cứu về kịch bản, văn dùng trong kịch-bản mà nhứt là khoa quốc-văn, khoa luân-lý (cụ Phan-bội-Châu dạy) các việc nữ-công (của hội nữ-công tại Huế dạy). Lại có đăng nhiều tiểu thuyết rất ý vị, trong có điều giải cái tư tưởng mới, đề phổ cập khắp dân gian.

Đối với các nhà ham biết các việc trong Kịch-Trường, tờ Kịch-Trường đã hiến riêng một mục thuật lại và bình phẩm rất rõ ràng các cuộc hát bội, hát cải-lương, hát bông, hát thuật, hát xiếc, đá banh, đua ngựa vân vân.

Văn viết giản dị, truyện cổ-tích rất vui, ai có đọc qua mới biết.

| | |
|---|---|
| Giá mua đồng niên | 7$00 |
| sáu tháng | 4 00 |

Quí vị nào muốn mua xin viết thơ cho:

Monsieur le Directeur du KỊCH-TRƯỜNG TẠP-CHÍ rue 32 Sabonrain, 32 Saigon

Máy s. 3, 2 đầu máy, Giá: 131 $

Máy nói hiệu Pathé

Máy số 13 có ống loa Nikel, 2 đầu máy Giá: 62 $

Hát 2 thứ đĩa, hát bằng ngọc thạch và kim sắt.

Những máy thiệt hiệu Pathé

Đều bán có 2 cái đầu máy luôn luôn, một cái để hát đĩa hát kim ngọc thạch, còn một cái để hát đĩa hát kim sắt như đĩa (Victor, Odéon, Colombia, vân vân).

Hãy coi chừng đồ giả mạo. Có nhiều khi họ trào cái hiệu PATHÉ và bán giá rẻ. Nên các ông phải nhớ hễ của rẻ thì của hôi, phải coi cho kỹ có phải là cái hiệu PATHÉ không.

*Những máy nói thiệt hiệu*

**Pathé**

đều có bảo kiết hết.

Máy số 20, 2 đầu máy. Giá: 38 $

Máy xách tay số 94 2 đầu máy. Giá: 45$00

## La Rizerie Moderne

**159 Boulevard de la Somme**

—: « Saigon » :—

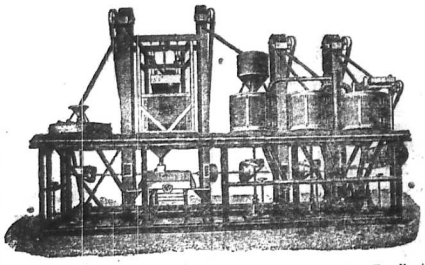

Tại đây có lãnh cất nhà máy lớn nhỏ có bán máy hiệu Type Engelbert và Duplex của Allemand chạy rất tiện gì dầu chạy không hao, mà giá lại rẻ.

Có bán máy hơi lớn nhỏ, Lò, lửa (nồi hơi) đủ thứ: một ống và 2 ống.

Máy chạy bằng dầu cặng (mazout).

Tại hãng; có một vị rất rõ nghề máy móc có mán tại nhà máy xay lúa gạo trong Cholon trên 10 năm.



# Phong cảnh xứ Dalat

Xứ Nam-kỳ nóng nực lắm cho nhơn dân ăn không ngon, nằm không ngủ.

Những người biết việc ăn chơi cùng biết lo sự duy sanh trong mình cũng nên đến xứ Dalat mà du lịch hoặc nghỉ mình bởi các phong cảnh và các vật thể sanh cùng khí trời trong xứ Dalat, chẳng khác nào bên phương Tây.

Trong xứ những nhà hàng nhà ngủ lớn nhỏ cùng những vật ăn uống đều đủ.

Trong nhà hàng lớn Langbian palace tại Dalat, hãng Langbian du Lịch công-ti mới lập một nơi cờ bạc để cho những người đến xứ du lịch giải buồn.

Định ngày Samedi 30 Avril 1927 mở hội. Saigon cách Dalat 350 km đường xe hơi tốt. Xe lửa mỗi tuần tới thứ sáu chạy thẳng Dalat sáng ngày tới xứ, trên xe có chỗ ngủ ban đêm.

Langbian du lịch công ti.

***Société de Tourisme au Langbian***



Nếu ai muốn mua đồ được rẻ và khỏi tốn tiền xe

*Xin hãy đến hiệu*

## Aux Galeries Indochinoises

*145, Boulevard Albert 1er, Saigon (Dakao)*

Giây thép nói số 131

Có bán đủ đồ bazar, hàng lụa, vải, tussor laine, nón, dây, vớ, khăn, chemises, cravates, pyjamas, articles scolaires, savon, dầu thơm, màu nhuộm, đồ may và thêu việc nữ công, bánh hộp, rượu tây, sửa thuốc, vân vân, đĩa hát và máy hát, đèn bỏ túi.

PHẠM-CÔNG-TINH, kính thỉnh



# NGUYEN-ĐỨC-NHUẬN ĐẠI-THƯƠNG-CUỘC

Hãng Bán sỉ và Bán lẻ: — Sáng lập năm 1917; — Tư-bổn; 200.000$

*Hãng chánh ở tại chợ cũ Saigon đường Gambetta số 48 và 50*

*Hãng ngành bán ròng hàng lụa ở số 42 đường Catinat,*

Dây thép để tắc: NGUYENDUCNHUAN SAIGON

Dây thép nói: Chánh số: 529; Sở ngành số: 566

Nhà thay mặt đặng lo mua hàng hoá: ở tại Paris số 41, đường Donai. ở Hanoi số 30 đường hàng Bồ.

Bổn thương cuộc chuyên môn nhập cảng các thứ hàng hoá bên Tây, bên Huê-kỳ và các nước khác, bán sỉ và bán lẻ, nhứt là các thứ hàng tơ lụa thì hiệu tôi có đủ thứ hơn hết, như là: nhung, gấm, tố, sa-ten, hàng lạ, cẩm-nhung, cẩm cúc, cẩm xoàn, xuyến, lãnh, the, sa, lược, nhiễu, nói tắc không thiếu món gì. Lại mỗi thứ hàng bổn hiệu đều bán được giá rẻ hơn các nơi, vì bổn hiệu mua nhiều lại mua ngay tại các lò chế tạo, nên mua được giá rẻ. Còn các món vật dụng kiểm thời, như là: Đồng-hồ, đèn, giầy, nón, khăn, dù, áo mưa, ô trầu, đủ rạ, đồ thêu, đồ cẩn và các thứ đồ cho các ông các thầy dùng như là: chemise, faux-cols, cravate, cache-col, écharpe, kiểu, lược, dầu thơm, mouchoir thì không thiếu món chi. Mấy hát và đĩa hát bán đủ các hiệu và lại bổn hiệu bán rẻ không có nơi nào dám bì. Xin chư quí khách quang cố.


Saigon. — Imprimerie du ĐÔNG-PHÁP THỜI-BÁO

TIRAGE 10.000 ex.

Le Gérant: NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022

Mô-tơ
**BALLOT**
Máy-cày
**AUSTIN**
Máy xô chạy
**ARCHIMEDES**
Máy bơm
**LEFI**

**COMPTOIRS INDOCHINOIS**
*7 rue Georges Guynemer Saigon*
làm Đại-lý

Ai là người xài đúng thì
cũng nên mua một cái xe
**FASTO**
*9 MÃ-LỰC*
**HUÊ MỸ -:- RÔNG RÃI**
**Garage Indochinois**
Góc đường *Lefèbvre et Guynemer - Saigon*
Agent dans l'Intérieur :
Etablissements Nguyên-thành-Diêm.— VINHLONG

**J. B. LOUVET**
Cuộc đua vô địch Nam-ky
100 ngàn thước
Hãng **Au "Sportif Français"**
135 Rue d'Espagne
Đem ra dự đua 9 người chạy về tới
ăn được ba người :
Hạng 5 : M. Lakermance cỡi xe J. B. LOUVET
6 : M. Thông id
21 : M. Mô A.S.F.
Chứng rằng sự chắc và tốt trội
hơn là số nhiều người chạy
*Có bán tại hãng :*
**Au Sportif Français**
*185, Rue d'Espagne*
SAIGON
Một mình làm Đại-lý bên Đông-Pháp cho hiệu xe máy trên đây cũng có bán xe máy hiệu
**Elcée và A. S. F.**
và đồ phụ tùng cho xe máy và vỏ ruột hiệu :
**BERGOUGNAN**
Bán sỉ và bán lẻ Đồ đã tốt mà lại rẻ
HUYNH - KIM - VÂN
*Ngan Tòa-bố Travinh Đại-lý độc quyền*
Travinh và Vung-liêm

RẤT [illegible]
**CA-NỐT NƠI -:- GHE THUYỀN CÓ MÁY**
Cho các vị đồn điền, các vị nông gia, mấy người Minh chở chuyên.
Chúng tôi có trù nghĩ chế ra đặng một kiểu rất tiện dụng cho các nghề.
Chúng tôi cũng lãnh làm lại và sửa các thứ Ca-nốt và máy máo khác.
Gởi cho không những kiểu, bản đồ, hình giảng, vân vân... không buộc phải mua
SOCIÉTÉ D'ETUDE & D'ENTREPRISES DE NAVIGATION AUTOMOBILE
*460 Rue Paul Blanchy*

**AJINOMOTO**
là một thứ [illegible] mà ăn, của ông Quan Lương-y IKEDA [illegible] khó nhọc bào chế ra, rồi nên huyền [illegible]
AJINOMOTO làm bằng bột lên men, người ta dùng thứ bột này chế vào trong các món đồ ăn; Như là đồ ăn của Khách-Trú, cũng là đồ ăn của người Âu-Châu ăn vào tuy thời có mùi thơm tho điệu đàn lắm. Nó chẳng bao nhiêu tiền, mà làm cho trong các vật nấu nướng phải nên ngon ngọt.
Thứ AJINOMOTO này đã có bán khắp cả các Nhà-hàng trong Cholon và ngoài Saigon.
Bội ấy có bấy thứ hàng [illegible]
Thứ [illegible] nhỏ,
— nhỏ [illegible] lớn
— [illegible] lớn;
— hộp bằng sắt nhỏ;
— hộp bằng sắt lớn
— hộp sắt lớn,
Và thứ [illegible] hơn hết nữa
ĐẠI LÝ
[illegible]
*44 quai de Belgique*
SAIGON

**MAGASIN DE SOIERIES**
AU PRINTEMPS COCHINCHINOIS
**NAM-XUAN**
*80, Boulevard Charner — Saigon*
Bổn-hiệu chuyên công một môn hàng lụa và mua bán chấn-chân, thật thà, nên quí ông, quí bà chiếu cố tới lui vui vẻ, chúng tôi hết lòng cám ơn.
Từ đây đến Tết, mỗi kỳ tàu Bổn-hiệu sẽ tiếp đặng nhiều hàng mới, bông lạ, trông cậy quí ông, quí bà sẽ vui lòng chọn lựa, nào là hàng tây, hàng ta, hàng Âu, hàng Huê-kỳ, hàng Nhựt-bổn, vân vân...
Bổn-hiệu bán sỉ và lẻ các thứ hàng, lụa, lãnh đen, lãnh trắng, satin đủ thứ màu, dệt ròng tơ Thượng hải của nhà dệt ông Lê-phát-Vinh Cầukho hàng nầy đã chắc, tốt không đồ lông cũng không phai màu, vì gởi nhuộm bên Pháp-quốc.
Lại từ đây bổn hiệu cũng trữ các thứ sách và tuồng của nhà in Qui-nhơn, tiện bề cho quí ông, quí bà ở Namkỳ muốn mua khỏi viết thơ chờ đợi.
Kính mời Quí ông, Quí bà đến viếng, Bổn-hiệu sẵn lòng tiếp rước.
*Nay kính,*
Au Printemps Cochinchinois "NAM-XUAN"
*80, Boulevard Charner — Saigon*

**A. DENHOLM**
**N° 41 rue Chaigneau -:- SAIGON**
**Thiện nghệ về việc ráp máy xay lúa gạo.**
**Đã ráp hơn 30 cái nhà máy từ 10 tấn cho đến 500 tấn ở tại Đông-Pháp.**
**Cam kết chắc chắn về sự lúa gạo xay ra đặng bao nhiêu và sự bền bỉ chạy tốt của máy móc.** — Nguyên giàn máy — Đồ phụ tùng. — **Đồ thay thế**
Đây trên Ecaris vân vân [illegible]


tôi thì tôi chắc nội trong nước mình chưa có sách kịp »

Hà-Mai nghe nói như vậy thì càng mừng nên hỏi thêm rằng :

— Nếu lịnh tôn huynh tài cao như vậy thì chắc quí khách cũng chẳng kém bao nhiêu ?

— Thưa lão ông, tôi có hai anh em mà tánh khí chẳng giống nhau. anh tôi thì học vô, còn tôi thì lo học văn; bởi vậy mấy năm nay hai anh em tôi đi du học, hễ gặp ai vô hay thì tôi hãu chuyện, còn gặp ai vô giỏi thì anh tôi đối đáp. Theo vô nghệ thì thiệt dầu người thường tôi cũng không dám cự.

— Có hai anh em mà mỗi người giỏi một nghề như vậy thì là quí quá.

Hai người nói chuyện với nhau đến nửa chiều mà chưa thấy Sâm Bích về, nên nóng nảy ra cửa dòm hoài. Trời tối lần lần, mặt trời đã chen dầu núi ; hai người xôn-xan chịu không được, mà cũng quên ăn cơm, dắt nhau ra đứng dầu làng mà chờ. Ra đến nơi thì thấy người trong làng cũng đã tựu tại đó mà đợi ; kẻ thì đứng dòm ngóng, người thì đi đón đường.

Sự về trễ đây là tại Kiên-Trinh không biết cỡi ngựa, mà đi bộ thì yếu đuối đi lâu một mỏi, nên đi một khúc phải nghỉ một hồi.

Trời thiệt tối rồi, mà không thấy tăm dạng chi hết. Người trong làng kẻ thì [illegible] nhà, người thì luận hồi [illegible] duy có Hà-Mai không nói chi hết, song đứng ngó mà hai hàng nước mắt nhỏ ròng ròng. Mỗi người còn đang hồi hộp đợi trông, bỗng nghe vắng-vẳng có tiếng hồi lớn rằng : « Ai đó ? Phải là anh em đi đánh ăn cướp về đó hay không ? »

Ai nấy đều lấy làm lạ lòng nghe. Thiệt quả có tiếng đáp rằng : «Phải ! Anh em tôi về đây. Có Lữ tiểu-thơ về nữa. » Những người đứng trông, nghe nói thì chẳng xiết mừng rỡ nên rập một tiếng mà la lớn rằng :

« Cha chà là may ! », rồi kẻ nói người cười vang-vẩy, không nghe rõ lời chi nữa.

Cách chẳng bao lâu có một người cỡi ngựa chạy tới, thấy thiếu-hạ đứng đầu làng chật cứng, liền gò cương nhảy xuống ngựa. Ai nấy áp lại mà nhìn, thấy Sâm Bích liền chắp tay cúi đầu vái ra hai bên, tỏ dấu kính phục lắm. Hà-Mai với Xương-Cấp bước tới mừng rỡ. Sâm-Bích nói rằng : « Tôi về chậm trễ, để cho bà con anh em trong đợi thiệt tôi lỗi quá ».

Hà-Mai đứng chân-ngẩn, vì mừng quá, vì cảm quá, vì phục quá, nên không biết nói lời chi mà ta ơn Lữ ấy Hà-Liễu, Kiên-Trinh với 6 tên dân lẫng lục thục đi tới nữa. Hà-Mai thấy con thì đứng khóc ròng, không nói chi được hết. Có một người hô lớn lên rằng : « Thôi, dắt nhau về nhà Lữ-huynh rồi sẽ hỏi thăm công chuyện chớ Hồng quan-nhơn đã một mỏi mình còn cầm đế đứng đây hoài hay sao ? » Rồi đó mới kéo nhau về nhà Lữ-hà Mai. Sâm-Bích, Xương-Cấp Hà Mai và Kiên-Trinh đi trước, thiên hạ theo sau lưng chật đường, nói nói cười cười, vui mừng ngợi khen chẳng xiết.

Vào nhà rồi mà cặp mắt của Hà Mai hãy còn ướt rượt; song mắt thì coi lụy đã mặt lại tươi cười. Những người đi đánh ăn cướp về và mấy ông kỳ-lão thì vào nhà, còn bao nhiêu dân trong làng thì đứng ngoài sân, chớ nhà nhỏ nếu vào hết thì không đủ chỗ ngồi. Hà-Mai linh-quỷ-nhơn cặp người thì dọn cơm dâng cho mấy người mới về ăn đỡ đói, kẻ thì bắt heo làm thịt đặng dọn tiệc ăn mừng. Hà-Mai lại biểu con tương trầu ra rồi mời Sâm-Bích, Xương-Cấp và 6 tên dân có công ấy ngồi chung một ván đặng cho cha con lạy tạ ơn. Sâm-Bích ngăn cản không cho lạy. Xương-Cấp đứng dậy nói rằng : « Con nhà học-trò hễ gặp việc bất bình ai cũng phải xướng ra gánh vác. Anh em tôi đến đây nghe nói tiểu-thơ bị cường ấu bắt thì đau đớn trong lòng mà lại thấy ông lão buồn rầu than khóc tức giận, nên anh tôi phải ra sức trợ nguỵ, sự ấy là bổn phận học-trò, nếu ông lão nói ơn nghĩa thì ngại lòng anh em tôi lắm »

Xương-Cấp nói dứt lời liếc thấy Kiên-Trinh đứng ngó mình trân-trân bỗng cơ mắt vừa gặp nhau thì Kiên-Trinh liền cúi đầu ngó xuống đất, còn Xương-Cấp thì mặt biến sắc, bụng hồi-hộp, nên cũng day qua chỗ khác.

Sâm-Bích biểu đem dọn trầu rượu rồi thuật hết đầu đuôi sự mình đánh phá sơn-trại và cứu Kiên-Trinh lại cho mọi người nghe. Kiên-Trinh cũng tiếp mà thuật những đều mình đã nghe đã thấy trong mấy ngày ở trên núi ; thuật tới sự Cao-Phi mưốn ăn cướp bắt thì mặt nàng có sắc giận, rồi thuật tới cách nàng lập mưu mà hại Cao-Phi và chủ-trại thì nàng lại có sắc hỗ người.

Mấy ông kỳ-lão và nhơn-dân trong làng nghe rõ mọi việc thì ai cũng kính mến tài lực của Sâm-Bích, ai cũng khen ngợi mưu kế của Kiên-Trinh và ai cũng khinh bỉ cái thói tiểu-nhơn Cao-Phi. Hà Liễu xui anh hãy đến quan mà kiện Cao-Phi xin quan trừng trị nó đặng ngày sau nó không làm sự quấy như vậy nữa. Xương-Cấp can rằng : « Đứa tiểu-nhơn dầu làm cách nào nó cũng không sửa tánh tiểu-thơ nói thì Cao-Phi mưốn ăn cướp đón đường bắt tiểu thơ, mà lời ấy là lời của ăn cướp nói với tiểu thơ, chớ không có chứng nào khác. Nay mình chém giết lâu-la, thiêu hủy sơn trại, song mình không bắt một tên ăn cướp nào ; vì như mình đi kiện quan đòi Cao-Phi đến, nó chối rằng không biết việc chi hết, rồi mình biết lấy sai mà làm chứng.

Ay vậy tôi tưởng dầu đi kiện, quan cũng khó làm tội nó được. »

Hà-Mai nghe Xương-Cấp phân giải, rõ ràng thì khen phải nên không mình việc đi kiện Cao-Phi nữa.

*(Còn nữa)*


**Bí mật**
*Coi xin chớ có lấy làm lạ !*
Mua **30$** bằng **100$**
lợi đặng **70$**
Muốn cất nhà, xây tường, bỏ ruộng, làm phân mía hay là quét vách thì hãy viết thơ hay là lại nhà M. Võ-văn Nỗ số 99 Đường Bourdais mua vôi carbure, có chỉ cách dùng rành rẽ. Bán rẻ đặng rao hàng. 1 thùng 65 kilos giá 0$60, 1 thùng 50 kilos giá 0$50.

**Lời Rao**
Hãy đến École Dactylographie
**PHẠM VAN VINH**
*14, Rue Legrand de la Livre* (Dakao) SAIGON.
mà học ba tháng sẽ trở nên nghề vô [illegible]

**LỜI RAO**
Nguyên con của tôi là Nguyễn-văn-Vinh, 23 tuổi, đã bỏ nhà tôi mà đi nhiều lần. Vậy nên tôi từ nó. Tôi xin bà con, thân bằng cũng tới đừng cho nó mượn tiền. Vì tôi chẳng hề trả sự cho nó nữa.
NGUYEN-VAN-VIEN
Điền-chủ, à Phong hòa (Châu-đốc)


Khô sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022

Đây là
HÌNH ÔNG THAY

CHÁNH-KIM-TUYỀN

Ông quí vị nhiều cho kỷ khó làm ngày giá : coi tướng người ấy nếng Chánh-kim-Tuyền hiện sanh người thời thường coi sang Nam-Việt có lời khen cho chẳng xem quí vị khắc quan xin nhà giám : tài nó coi hối khoa công coi tướng.

Đã thì đoán việc nghèo giàu cùng danh lợi phú quí bần tiện.

Chẳng quí vị muốn biết việc sanh tử họa phước thì xin tạm bước ghé thử thời vận kẻ rõ.

Bốc quẻ năng tri kiết hung, không sai không dua nịnh. Tôi cũng có coi thiên văn địa lý khán tướng đính gia.

Tôi có người cất nghĩa tiếng Annam lời biện bạch không sai, chẳng hề thêu dệt, tại đây có cái đầu hình và cái bàn tay bằng vải treo lên mới phải là Chánh-kim-Tuyền.

Rue d'Espagne n° 210 Saigon


## Vi nước hoa rơi

Quyển tiểu-thuyết nầy rất có ích cho xã-hội giá 0$40 một cuốn.

Ai muốn mua xin do nơi hiệu Vĩnh-Hưng, Trần-văn-Miêng. N. 273 đường d'Espagne. Saigon


## Thiệt-nghiệp-xưởng
**F. NAM**

*Đường Pellerin*
*môn bài số 142 144,*
*SAIGON*

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy móc : tủ sắt, máy đánh chữ và máy nói đủ hiệu.

Rèn sắt bông và các thứ kim khí rất huê lệ.

Sửa súng và đủ các thứ khí - giới CHUYÊN NGHỀ. — Mài dao bào, mài kéo và dao cạo văn, dùng máy điện đổi mài thiệt bén. — Soudure-Autogène.

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vẽ tâm thường và đúng chữ.

RÈN GIƯỜNG SẮT
VÀ ĐỒ DỤNG NGOÀI HUÊ VIEN
LÀM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa ngõ và hàng rào sắt, đủ kiểu, rào mả.

Làm kiểu huê mỹ và tầm thường.

Ống khóa và chìa khóa thiệt chắc.

Có làm đồ thâu lôi (paratonnerre chế tạo và sửa máy móc xe-hơi xe máy-hơi.

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh.

Công việc làm rất chắc chắn, mau và tính giá rẻ hơn cách nơi.



## PHOTO
## THUẬN-KÝ

*Propriétaire* Tạ-văn-Căn
Ex-directeur de la Maison
**Photo Thuân-ký à Bordeaux (France)**

*N° 7 Quai de l'Inspection Vinhlong*

Kính cáo cùng chư quí ông quí bà đặng rõ. Nhơn vì bổn hiệu trước đã có chuyên nghề chụp hình tại bổn Pháp, công nghệ rất tinh xảo, việc làm kỹ lưỡng lối kiểm thời.

Chụp hình và rọi hình ra lớn đủ thứ màu, giá tính rẻ hơn các chỗ. Nếu quí ông quí bà ở xa ý muốn rọi hình ra lớn xin gởi hình cũ đến bổn hiệu và chỉ rõ ý muốn thêm bớt áo quần, bàn ghế, cùng các ý khác thì bổn hiệu rất vui lòng làm theo các kiểu.

Rất bổn hiệu dùng gởi theo cách lãnh hóa giao ngân rất tiện.

Sau đây quí khách muốn hỏi về công việc làm đều chi, xin gởi thơ cho bổn hiệu, bổn hiệu sẵn lòng hồi âm lập tức.

THUẬN-KÝ kính-cáo



Rất nhiều đồ mỹ-nghệ Bắc
## DƯC-LỢI

*105-109 Rue d'Espagne Saigon*
(Kế đình quan xá Tây)

Bổn tiệm mỏng ơn quí vị chiếu cố trong ba năm nay nên bổn tiệm được thịnh đạt.

Vậy nên bổn tiệm lúc nào cũng có năng 10 bộ ghế Salon kiểu Tây, Annam, cành cái rất khéo rất hạp thời trang, tủ chung theo Salon kiểu rất lạ, tủ thờ kiểu, tranh liễn bình phuông cẩm chạm rất xảo, tuế kiểu, bằng trắc và gỗ.

Đồ thau : Lư chơn - đèn đúc toàn thau lọc nước rất tốt kiểu kim thời, bình hoa và các mâm bằng đồng đen khảm tam khí chung theo salon rất đẹp

Đồ thêu màu : Tranh, áo gối, nhập bàn văn văn.

Bổn tiệm chỉ mong bán nhiều chớ không mong lời nhiều.

Vậy xin mọi ông ở tâm lòng hạ cố của quí khác mà cho thương nghiệp của bổn tiệm đoạt được bằng người ngoại bang thì bổn tiệm lấy làm cảm ơn quí khách lắm lắm.

Chủ nhân kính cáo

PHÙNG-VĂN-LÂM
*105 109 Rue d'Espagne Saigon*


## Hội tương tế

NGƯỜI SANH TRƯỞNG TẠI TỈNH MYTHO

Điều lệ lập hội, có quan phê, nay đã in rồi. Để tại Hội quán, 251 đường Lagrandière, tại nhà ông Hội trưởng Nguyễn-tấn-Thạnh, 142, Rue Lagrandière, tại nhà hai ông phó Hội Trưởng là ông Trần-quang-Nghiệm, 200-201, Rue d'Espagne, và ông Trần văn-Liên, 34 Rue Verdun.

Anh em ai là người sanh trưởng tại tỉnh Mytho muốn vô hội xin mời đến các nơi ấy mà coi điều - lệ. Hội sẽ phát cho mỗi vị một bổn.

Nghĩ vì loài thảo mộc còn giao mành dựa nhành, huống chi là người đời mà không mau kết cuộc đoàn thể đặng cậy nương nhau khi tai bay vạ gió,

Vậy xin mời anh em đồng xu hãy vô cho đông hầu thêm sức cho Hội chúng ta mau tấn phát « nhiều tay vỗ nên bộp ».

Vô Hội phải đóng tháng đầu 2$60, rồi sau cứ mỗi tháng đóng có 0$60 mà thôi.

Hội Trưởng :
NGUYỄN-TAN-THẠNH


## Nam-đồng-Hương

— o —

*Đường Amiral Courbet*
*số 32, Saigon.*

Xin quí ông quí bà hạ cố nhà ngủ nầy ở tại chợ mới Saigon, đã đặng quí ông quí bà vừa lòng xưa nay. Phòng the rộng rãi, sạch sẽ, hỏi siêng năng, có phép tắc, và cũng Garage cho quí khách để xe-h

## NAM-NGHĨA-LỢI
dit Thái-Sơn-Quả

**Dentiste**

Annam trồng răng

*Ngan nhà thương thí Saigon*
*N° 110 Boulevard Bonnard*

## Làng ở Cai-lậy xin thôi

Chủ tỉnh Mytho có gởi tờ quở trách và cách chức vài người Hương-chức làng Thường-Sơn quận Cai-lậy. Mấy ông bị cách chức đây, không phải vì sở mấy ông giữ không trọn phận sự đối với nước với dân, mà chính là vì mấy ông không biết chịu lòn theo Nhà-nước. Bởi vậy cho nên ngày 16 tháng ba Annam tức là ngày 17 Avril 1927 nầy, trọn cả Hương-chức tám và cựu làng Thường Sơn đều nhóm lại nhà hội làng, làm một cái đơn xin thôi hết thảy, lại có thề với nhau rằng sự xin thôi nầy là để bình vực tư cách và thể thống một vị Hương-chức làng mà kháng-cự một sự bất công, chớ không phải bình vực riêng mấy vị Hương-chức làng Thường Sơn mà thôi ; vậy không ai dặng phép vì lời ngọt ngon, vì tiếng nạt nộ mà để riêng khiếp-nhược chung cho toàn cả những vị Hương-chức trong nước.

Nghe nói rằng dân chúng làng Thường-Sơn đương bàn tính làm một cái đơn kêu nài với quan Thống-Đốc, còn các làng ở gần Thường Sơn cũng đương sắp sửa xin thôi để giữ thể-thống chung cho mọi người Hương-chức.

Thường thường ở nước ta, người ta hay chê làng là hạng nhu yếu hơn hết trong các hạng người ; dầu ai có ức hiếp thế nào cũng cứ dầu cắn răng mà chịu ; thế mà nay hết thảy Hương-chức trong làng đồng tâm nhứt luật xin thôi dặng tỏ dầu bất bình, thì dầu ai ngu ngốc cho mấy cũng biết rằng cái phong trào cường-quyền áp-chế nó đã bành trướng đến đâu !

Vả lại đã 70 năm nay người Pháp ở nhờ trong đất nước Việt-Nam, há lại không biết rằng người Nam vốn mến đức hoà-bình êm ái mà không ưa sự kịch liệt rầy rà, nay đến một hạng người nhu yếu hơn hết trong xã-hội mà còn phải có cái cử chỉ ấy thì chỉ là sự vạn bất đắc dĩ đó thôi.

Mấy độ rày sao những sự dinh-công, bãi khoá nầy sanh ra nhiều quá : như vụ học sanh bãi khóa ở Hanoi, vụ học sanh bãi-khóa ở Huế (đến nay cũng vẫn còn), bây giờ lại đến vụ làng ở Cailậy xin thôi nữa ; nhưng có một điều đáng cho ta quan-tâm là không biết cái đoàn-thể của Hương-chức có bền chặt hơn cái đoàn-thể của học-sanh hay không ?

Phóng-sự-viên

## Hỉ-tín

Bổn-báo mới được tin rằng ông Nguyễn-chánh-Nạo, Hội-đồng địa-hạt Rạch giá, sẽ đưa lịnh ái là cô Nguyễn-thị Hạnh sánh duyên cùng ông Ngô-quang-Nghị, tri-huyện, lịnh lang của ông Ngô-quang-Giao điền-chủ ở Vĩnh-Phước, Sadec.

Lễ thành hôn sẽ làm ngày 3 Mai 1927 tại Minh Lương (Rạch'a) và ngày 6 Mai tại Sadec.

Bổn-báo xin chia mừng cùng hai họ và cầu chúc cho vợ chồng mới sắc cầm hòa hiệp, hầu có chung lương đầu cật nhau mà đỡm đương cái gánh nặng : NƯỚC VÀ DÂN.

Đ. T. B.
Kính hạ

## Xin điềm-chỉ

Tên Lê-ấn-Thâm làm nghề thợ-bạc, dân hộ làng Bình-thủy (Longxuyên) có lập lò gạch tại Phong-lạc (Bạcliêu) sang đoạt đồ nữ-trang và tiền bạc của người bản thôn rất nhiều, trốn mất từ nầy 16 Avril đến nay.

Nếu trong Lục-châu huynh-đệ rõ biết đứa sau mọt ấy ở đâu, điềm chỉ giùm cho tôi thì ơn cao cả sẽ đáp đền xứng đáng.

Tên Lê-ấn-Thâm nầy hình vóc độ chừng 22 tuổi, tóc quăn, da mặt trắng, rỗ hoa rám, ốm yếu, không cao, không thấp, tiếng nói nhỏ, giọng éo éo hơi cỗ.

Cầu xin chư huynh-đệ đồng tình ấy cũng là một điều đại nghĩa vậy.

Rất mong thay !

TRỊNH-THIÊN-TU
Rédacteur du Théâtre Moderne
Chargé de l'Ecole de Phong lạc
(Bạcliêu)


## 150 Rue Lagrandière

Là chỗ cầu cơm tháng, nhà rất rộng rãi boy cókhuôn phép cẩn sai khiến.

Xin quí ông và quí thầy chiếu cố.

Kính thỉnh
B. B.


## Tự-do diễn-đàn

### Đôi lời biện bạch

Cùng quí độc-giả cũng ccòn nhớ bài tôi có của M. Duy-dương trong báo Đông Pháp hồi 15 avril; chỉ vì tên Nguyễn-văn-Hợp bị án giam thân nên đem lòng cố oán tôi, mà đặt điều cán 40 để chửa mình (Trâu lắm vầy cày) chớ tôi nó nói trong báo Đ. P. hồi 27 Avril toàn là kẻ giả man vô lý, bày xấu cho người mà không biết địa vị mình với người ta khác nhau thế nào ; vợ tôi gần 40 tuổi tên Hợp hơn 20 tuổi có phước ra thì cũng....

Ôi! Sự với kẻ tiểu nhân đui điếc nó bày lắm trò lạ, không biết pháp luật phạm đành dự người ta, khiến cho tôi sẻ lại đem nó lên Tòa một lần nữa, mà dạy cho nó bài học thứ 2, chớ tôi không đáng cái lẽ với nó trên tờ báo là cơ-quan ích lợi của quốc dân, xin chư độc-giả biết cho.

TĂNG-KHÁNH-LONG

## Đông-pháp Thời-sự

RACHGIA

### Đáng khen

Từ ngày 1e Avril 1925, tôi đi cùn trong miệt ruộng, cỗ động và kêu hùn cho nhà banque Việt-Nam ngân hàng đi tới nhà ông nào thì cũng chịu hùn hết, mỗi ông hùn 5 số, 10 số, duy có ông Cả Nguyễn-văn-Bình ở làng Vĩnh-thuận, đóng tổng của ông hàm Năng, chịu hùn 80 hùn và con ông là thầy hương sư Nguyễn-hữu-Phú, hùn 40 hùn, mà cũng còn nhiều ông hảo tâm nữa, song đi chưa tới.

Trong lúc tôi đi đây, bắt kỳ là chỗ nào mấy ông cũng sẵn lòng và tử tế với tôi hết sức ; đi tới tổng Thànhbình, thầy cai tổng Nhiều, và thầy hội đồng Sưu rất nên sốt sắn, mời hết mấy ông điền chủ lớn lại nhà máy thầy mà biểu hùn : 2 ông nầy nói một cách ngọt bùi, làm cho mấy ông mới lại đây, đều chịu hùn hết.

Vậy tôi đề ít lời cảm tạ mấy ông nói trên đây, vì biết làm chuyện phải, mà lại giúp ích cho đồng-bang mau thành công vậy.

Dương-quang-Thành

BACLIEU

### Chuột ở dưới tàu CIGOGNE

Có nhiều người mua bán ở Bạcliêu than phiền về vụ gởi hàng hóa theo tàu Cigogne chạy đường Mytho-Bạcliêu hay bị chuột đặt khoét ăn xới ăn bớt lắm. Biết vậy mà nếu không gởi cho tàu ấy thì có tàu nào nữa đâu mà gởi ? Khách-trú cũng có một thứ tàu kêu là « tàu hàng » nghĩa là để riêng về việc chở chuyên hàng hóa mà thôi chớ ít hay chở hành khách, nhưng bị tàu ấy chạy chậm quá nên những người buôn bán muốn gởi cho tàu tây chạy mau hơn, cho kịp sự buôn bán.

Như mới đây có xảy ra một vụ đánh lộn thật quá đỗi ngang ngược ; việc nầy có hồi đã giải tới Tòa, có 12 quan trên cầm cử thẳng mực tàu, dầu có đau lòng gì cũng trối kệ gỗ.

Số là tên Ông-tấn-Tố là người buôn bán trái cây và hàng bông tại chợ Bạcliêu hay mua sỉ những đồ ấy ở hiệu Văn-Phát (Saigon) mà mỗi kỳ đồ Saigon gởi xuống thường thường bị cay bị khoét, hao hớt nhiều lắm. Tên Ông-Tấn-Tố lấy làm tức tối nên rằng độ đến thì mới nay ở dưới tàu Cigogne có một con chuột xù nó phá khuấy như thế. Tên Ông-Tấn-Tố bèn đến thưa với M. Hão là Agent des M. F. ở Bạcliêu tỏ M. Hão có rầy la bọn thủy và mấy tên làm máy dưới tàu Cigogne nhiều lần để rảo ho cho cậu ấy. M. Hão làm như vậy cũng phải lắm, vì có bắt được tay ngoay được cánh bọn ăn cắp rất rất dễ tiện ấy đâu nên phòng trục xuất chúng nó. Chẳng dè những sự rầy la ấy không đủ làm cho chúng nó sợ, nên hàng cần tên Ông Tấn-Tố cùng mỗi kỳ mỗi bị mất mất.

Bữa 14 Avril rồi đây tên Hồ-văn-Diêu là người buôn bán ở Sadec ngồi tàu Cigogne tàu đi Bạcliêu, đọc đường ngồi thấy có tên Chi là người xếp máy dưới tàu ấy cay thùng mà lấy trái bỏm nữa. Rồi tàu tới Bạcliêu tên Hồ-văn-Diêu liền tauật chuyện ấy lại cho chủ thùng trái bỏm là Ông Tấn Tố biết tên ấy bèn đắt Hồ-văn-Diêu đến M. Hão mà thưa đầu đuôi tự sự. M. Hão lập tức kêu tên Chi, mà hỏi tên Chi. lại chối lâu rồi ỳ-ọt cón đủ nhẽy thoi đại trong mặt tên Hồ-văn-Diêu.

Thấy ngan ngược quá lẽ, nên tên Ông Tấn Tố liền cáo báo tới sơn dầm lấy khai rồi giải qua Tòa đối lịnh, vậy đợi coi toà phân xử lẽ nào, tôi để thuật độc giả tường tất.

Sẵn đây tôi cũng ước ao ông chủ hãng tàu M. F. hãy trừng trị những kẻ giúp việc của mình mà ngan ngược, lỗ mãng, và gian giảo như thế cho vui lòng hành khách, vì chúng nó làm như vậy rất có phương hại đến quyền-lợi của hãng, và chúng mong rằng quan Tòa Bạcliêu hãy răn phạt cho nặng nề để làm gương cho kẻ ăn cắp vặt, thì những người buôn bán chẳng những là nội tỉnh Bạcliêu, mà ở các tỉnh khác, cũng lấy làm vui sướng lắm.

Lê thị Tý, lại cáo.


## COGNAC FROMY

*Danh tiếng khắp cùng*

Cognac FROMY thứ nhân trắng
có chữ
*DƯỢC TÔU VIÊN NIÊN*
để pha với Perrier hay là Soda
mùi thơm điệu
ngon chẳng kém các thứ cognac
tốt thường dùng xưa nay
Giá rẻ hơn
Một mình làm đại-lý nơi cõi Đông Pháp
ÉTABLISSEMENTS
**F. VAN VO VAN**
Mối cái tại Bêntre, 7, rue Pétrus Ký
Nhà ngành Bêntre — 9, quai de la Marne (gần bến đò Cái-cối)

*Xe máy hiệu*
**THOMANN**
course mới sửa kiểu lại khéo lắm và sơn màu coi rất đẹp
*và xe* **STRONG**
mới lại đã máu, bán theo giá cũ, đồ phụ tùng có đủ hết, có bán vỏ ruột và courroie hiệu Dunlop cho xe moto. Có bán giây chaîne lớn bán đã hiện cho xe moto.

PIERRE BODIN
*Cycles*
*Boulevard Albert 1er n° 181*
SAIGON



Máy chạy dưới nước dùng cho ghe chài và tam-bản

Đời đổi đặng bất kỳ ghe thuyền nào.
—: Riêng cho :—
tàu hơi nhỏ (canots)
—:— rất mau —:—

*Hãy viết thơ hỏi :* **Salon Nautique**
460, rue Paul Blanchy — Saigon



Bánh kiểm thời — Hàng Tàu, hàng Thượng-hải

## Hiệu TÂN LỢI

*số 38, đường Tổng-đốc-Phương, CHOLON*

Bổn hiệu bán sỉ, bán lẻ hàng Tàu, hàng Thượng-Hải, nhưng tơ nhiều màu, khăn đội đầu rất và thêu nhiều kiểu khác màu, giấy tín chỉ, con niêm, cờ gởi thơ, ba môn sau bán sỉ theo giá nhà nước định.

Bánh kiem-thời bán lẻ tại bổn hiệu ở 75 một hộp. Giếp dửa của bổn hiệu chuyên mãi tại Cholon có nhiều kiểu đẹp và chắc chắn (quai dửa viền, quai nhung trơn hay là viền, thêu cườm, bán lẻ từ 0$50 tới 0$70 một đôi tùy theo kiểu. Bán sỉ có giảm giá.

*Các nhà trữ Bánh-kiểm-thời*

MM. Nguyễn-văn-Bâu số 129 đường d'Espagne Saigon.
Phạm-văn-Thiệu commerçant à Rạchkiến (Cholon).
Lê-văn-Tâm commerçant à Bạcliêu.
Phạm-công-Tính số 145, đường Albert 1er Saigon.
— Tân Thành gần chợ Bà-chiểu (Giadịnh).
— Trường xuân Phnom-Penh.
— Quảng-vạng-Thành, số 120, đường Bonnal Haiphong (Bắckỳ)
Khánh-Ký, Cầnthơ.
meNguyễn-thị-Kinh mặt chợ Saigon số 30

*Có bán tại :* Pháp-quốc đại dược phòng


Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022

## Về chuyện ở Tourane

Chúng tôi mới tiếp đặng bài của anh em chủ xe và sớp phơ ở Tourane gởi tới biện giải bài của ông Trần-đình-Hồng công kích hội ái-hữu sớp-phơ Tourane trong Đ. P. T. B. số 561 ra ngày 30-3 27.

Vì bài nầy cũng dài quá, nên xin tóm tắt đại ý như sau nầy :

1° Trong khoản đầu anh em tỏ việc lập hội có nhiều điều trắc trở, sau có nhờ công khó của ông Ngu-ễn-khoa-Tùng (hiện làm nhân dân đại-biểu) thì hội mới thành lập ; hội viên được hơn 100 người. Người trong bổn xứ đã lầm lúc đỡ mồ hôi sôi nước mắt mới xây dựng nên được cái nền ái-hữu sớp-phơ ấy để bình-vực quyền lợi cho cả anh em sớp phơ, thế mà khó ở biết vì lẽ gì ông T. đ. Hồng đã không có cập lại còn đâm ra oán ghét mà đã nhiều lần thêu thùa đặt vẽ, làm cho đều đau sống nổi đắt bằng như thế. Ông Hội-trưởng N. k. Tùng có khuyên giải ông H. nhiều lần, song ông H. không nghe.

2° Đoạn kế nói rằng cái mà ông Hồng gọi là nhục cho anh em sớp-phơ là câu : « Cái *bọn cầm lái xe mà người ta đã khiến cho ấy?* thụ cái *giáo dục* hạ đẳng *nô lệ...* » cứ theo câu nầy thì không có gì là nhục nhã, mà lại có ý nghĩa lắm.

3° Đoạn kế nữa nói rằng đưa cái câu trên kia có đề nhục cho sớp-phơ thì cái nhục ấy là cái nhục CHUNG cho hết thảy anh em sớp-phơ, chớ không phải riêng gì hội ái-hữu sớp-phơ mà phải nài ông Hội-trưởng trả lời.

4° Đoạn chót nói rằng vì ông Hội-trưởng mắc công việc không xem xét được tờ thư gởi trả lời cho ông Hồng nên mới có đều sai siển mà gây ra lý sự ấy.

5° Tới đoạn kết anh em có lời thống-tránh người viết lời bàn sao đã không tán-tỉnh cho hội lại lấy lời cay đắng mà biếm trách hội.

Chúng tôi không có ý bình vực chi ông T. đ. H, vì theo như đoạn thứ nhứt trong bài nầy thì cử-chỉ ông H. có nhiều chỗ đáng ngờ lắm, nhưng chúng tôi xin nói lại ít đều nầy :

1° Trong đoạn thứ nhì nếu nói rằng câu : (cái bọn cầm lái xe mà người ta đã khéo cho hấp thụ cái giáo dục hạ-đẳng nô-lệ. . . . » là có ý nghĩa sâu xa thì chúng tôi tưởng không phải, vì có ai đem cái giáo dục hạ-đẳng nô-lệ mà cho anh em sớp-phơ hấp thụ đâu ? Các ông gọi câu ấy là có ý-nghĩa thống-trách Chánh-phủ Bảo hộ hay là Nam-triều ư ? Chúng tôi tưởng rằng câu ấy khiếm nghĩa lý, vì ai cũng vậy, khi nào mình đặt một bài dài có khi lại lộn vào một câu không có ngữa-lý gì mà mình không hay biết được. Chớ phải như vầy : « cái bọn quan trường mà người ta đã khéo cho hấp thụ sự giáo dục hạ-đẳng nô-lệ. » thì tưởng mới có ý nghĩa theo như thâm ý của các ông vậy.

2° — Trong đoạn các ông đã nói rằng nếu có nhục, thì là cái nhục chung, rồi các ông trách sao ông H. lại không ra đối phó với người, lại phải mời tới ông Hội-trưởng sớp-phơ. Chúng tôi xin hỏi : các ông đã cho là cái nhục chung, vì ông H. nhâm mình sức yếu nên mới kêu nài xin ông Hội-trưởng trả lời — thì cái nhục chung ấy có chữa hội ái-hữu sớp-phơ và ông Hội-trưởng ra không ? Sao hội sớp-phơ không trả lời về cái nhục chung ấy lại còn trách móc ông Hồng?

3 — Người viết lời bàn hôm trước vẫn không biết ai là ai, nhưng cứ coi theo hai bức thơ mà nhứt là bức thơ của hội sớp-phơ trả lời bàn luận vậy thôi, chớ vẫn không có cảm thinh gì với ông H. mà cũng không có ác cảm gì với hội ái-hữu sớp-phơ cả, xin cần công biết giùm cho đều ấy. Mà cái cử chỉ của anh em trong hội như thế không phải là không đề cho người phiền, lại cứ như trong đoạn thứ tư trên kia thì các ông cũng thú nhận rằng các ông có lỗi vậy ; nhưng ở đó có máy lời cay nghiệt trước kia là vì không biết cử-chỉ của ông H đối với hội ngày trước thế nào, mà lại cũng vì người cầm viết chỉ thấy chuyện bắt bình mà phải khan bạcmấy lời vậy thôi — Thôi chuyện cũ đã qua, còn tư nay sắp tới xin ông H. cùng không lên kích bác hội sớp-phơ nữa mà phải thương niềm hòa khí, vì bọn ta cũng cùng chung một giống Lạc - hồng, ta hãy để ngày giờ mà lo chuyện khác có ích hơn.

V. N.

## Tái xuất thế

Thứ ôi hát như Bàn-quí-Phi thứ nhứt, Mạnh-lệ Quân, Ngũ-Hồ Bình-Nam nội lục tỉnh ai cũng bán hết, đã lâu rồi Nay chỉ có một mình hàng Đỗ-như Liêm mới lại rất nhiều vì có đặt làm riêng. Còn các thứ tuồng hát bội Quảng-Lạc Hanoi và cải-lương Văn-Hí-Bang cùng các bạn khác mới lại 10.000 đĩa hiệu Victor và Pathé. Xin lưu ý, lại mua mau kẻo hết.

**Đỗ-như-Liên**

Gravure sur métaux et marbre
Réparation de machines à écrire
Vente de Cycles, appareils électriques
*N 91 93 rue d'Espagne*
Téléphone : 690 — Saigon

## Muốn bán

Một cái torpédo «Zèbre» 7 chỗ ngồi, còn mới, máy tốt đồ phụ tùng đủ. Xin do nhà số 31 đường Lagrandière

## Một nghề rất khéo

Kính cáo,

Cùng chư quí khách đặng hay, nay tôi mới lập một tiệm chụp hình hiệu BỬU-PHƯƠNG ở Saigon đường Boulevard de la Somme N° 49 51. Tiệm tôi có thợ tài năng lấy hình khéo thượng hạng, và có bán đồ dùng giấy và nước thuốc đều là đồ thượng phẩm tinh hảo đã mua tại Âu-châu hãng danh tiếng gởi lại ; xin quân-tử dân dùng thì rõ, còn quí khách muốn đựng chơn dung tượt và giống mà đỡ đời đặng làm đầu tích xin đời gót ngọc đến tiệm BỬU-PHƯƠNG tôi sẽ hết lòng tiếp đãi theo ý quí-vị luôn luôn, sau tôi cùng quí vị từ ngày khai trương chọn ngày 12 tháng ba Annam, như quí vị đến chụp hình tôi sẵng lòng cho một khuôn kiểu không tính tiền, đến ngày 12 tháng tư Annam không cho nữa, trong tiệm tôi có bán sơn thủy và kiểu sẵi mặt khuôn hình lớn nhỏ đủ kiểu xin quí vị chiếu cố bổn-hiệu rất tâm cảm.

BỬU-PHƯƠNG
Chủ-nhơn kính cáo

Đông-bang có in mấy cái xin đọc nơi nhà in

**HONG-LA**

mới lập lại số [illegible] (đường [illegible]

## THE CRYSTAL

**水樂安貢西**

**Tây cống an lạc thủy**

Ông ! Ông ! Ông ! rượu gì ông mua nhiều vậy, ôm xách kề kề.

**Rượu Lemonade và Soda chớ rượu gì ?**

**Hiệu nầy thì ngon mà có danh tiếng mấy chục năm nay, uống đã khoẻ mà hợp vệ sanh lại thêm mát mẻ Khi mua phải nhìn cái hiệu nầy cho kỹ sẽ mua mà uống bằng hiệu khác uống sanh bịnh mà không hợp vệ sanh.**

**Vậy xin chư tôn nhìn cho kỹ can mua hiệu khác mà lầm, uống lâu không khá. Dấu ve có hiệu Crystal Saigon, 81 Bd Bonnard và ngôi sao đỏ, mới thiệt của bổn-hiệu. Xin đồng bào lưu ý kẻo lầm đồ giả**

**The Crystal Aerated Water Factory**
*Bd. Bonnard N 81* -:- SAIGON.

### TÀU TỚI

*Ở Pháp qua*

Chiếc d'Artagnan ngày 3 Mai
Chiếc Cap Lay ngày 14 Mai.
Chiếc Angers ngày 17 Mai.

*Ở Bắc-kỳ và Trung-kỳ vô*

Chiếc Claude Chappe ngày 1er Mai.
Chiếc Cap Tourane ngày 14 Mai.
Chiếc Compiègne ngày 18 Mai.

*Ở Nhựt và Tau qua*

Chiếc Chenonceaux ngày 13 Mai.

*Ở Xiêm qua*

Chiếc G. G. Paul Beau ngày 7 Mai

*Ở Singapore*

Chiếc G. G. B. Roumeo ngày 4 Mai.

### TÀU ĐI

*Chạy qua Pháp*

Chiếc Amazone ngày 7 mai.
Chiếc Chenonceaux ngày 15 Mai.
Chiếc Compiègne ngày 21 mai.

*Chạy ra Annam và Tonkin*

Chiếc Compiègne ngày 2 Mai.
Chiec Claude Chappe ngày 5 mai.

*Chạy qua Tàu và Nhựt*

Chiếc d'Artagnan ngày 7 mai.
Chiếc Angers ngày 20 mai.

*Chạy qua Singapore*

Chiếc G. G. Roume ngày 8 Mai.

## Đà mau mà lại khéo

Kính cùng quí ông quí thầy đặng rõ : tại đường Amiral Courbet, số 43, Saigon, ngang hông Chợ-mới, cận Nam-Châu Khách-Lầu, có tiệm may Nam đồ kiểu theo kiểm thời.

May đà mau mà lại khéo, chẳng dám sai lời, xin mời quí ông quí thầy đời gót tới tiệm tôi may thử một lần, rất cám ơn. Tiệm tôi có nhiều thứ hàng mới lạ.

Chủ-nhơn : ĐOÀN-THÀNH-TÁO

## Một vật tân chế nhứt hảo trong năm 1927

**CÁI MÁY XAY LÚA TRƠN CÓ SẤU PHẤN**

**Máy vừa sức mỗi người dùng được và mỗi người đều có thể mua được!! Có vốn ít, mua máy nầy dùng thì chắc có lợi.**

*Hãy coi chừng !!*

**Tiền sửa chẳng quá 6 đồng trong một năm, trừ ra cao-su mòn, tính ra mỗi ngày hao chừng 0$10 hay là 0 c. 15.**

*Sự kết-quả* : 100 giạ lúa sạch nếu xay ra thì còn 70 giạ gạo trắng luôn luôn.

*Tâm* : Trong 100 kilos gạo thì trừ hết 15 kilos tấm. Không máy nào sánh bằng.

*Sức mạnh cái máy* : Thí dụ : máy 3 mã-lực thì chạy mỗi ngày 24 giờ được hai tấn gạo. Không máy nào sánh bằng.

*Huê-lợi* : Cám ra nhiều nhờ có rơm trấu bị xay nát ra bột, cái huê-lợi nầy thì đủ mà đập vô tiền bơi điếm.

Huê-lợi và giá máy xay từ 150 giạ tới 200 giạ trong 24 giờ, giá từ 350 tới 800 đồng.

Muốn xay cho có thường ngày là 4 tấn phồng chừng 200 giạ thì phải mua thứ máy 5 mã-lực. Tiền tốn phí phồng chừng 1.200 đồng. Có đủ moteur.

Bổn-hiệu *đương chế tạo* một thứ máy xay dùng ngựa hay là bò kéo cũng đặng. Mỗi ngày 24 giờ xay được từ 1 tấn tới 2 tấn gạo trắng. Giá từ 400 tới 650 đồng.

Tiền phí mỗi ngày chừng một đồng bạc.

*Máy quây tay* . Số 1. mỗi giờ xay được 15 kilos gạo. Giá bán tại Saigon, là 25 đồng (không có quạt gió)

Máy quây tay số 2, xay từ 25 tới 30 kilos gạo trắng trong 1 giờ, có quạt gió để lọc cám. Bảo kiết 6 năm, mỗi năm tiền xuất chẳng quá 2 đồng trừ ra cao-su mòn tính ra mỗi ngày hao lối một cắt.

Giá là 120 đồng.

Có để một cái *máy làm kiểu* cho bạn hàng coi tại đường Mayer, số 45, Saigon. Máy nầy 3 mã lực, cho chạy luôn luôn ; ai đi ngang đó đều thấy rõ ; những người muốn sắm máy xay gạo mà không chịu đến đó coi kiểu mà mua thì lấy làm uổng lắm.

J. BRUNEL
45, rue Mayer 45. — Saigon
Gần đầu thành Tây

# NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

## ĐẠI DƯỢC PHÒNG

**38, Rue de Canton, 38. — CHOLON**

**Dây thép nói số 658 — Đánh dây thép chữ đề : Nhị-Thiên-Đường, CHOLON**

**CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO, ĐƠN, HOÀN, TÁN, RƯỢU THAN HIỆU KHU SAN MAI**

### BẠT ĐỘC DƯỢC CAO

Thuốc dán nầy dùng để mà trị các chứng bịnh như là : Ung-thư, u-nhọt, ghẻ chốc vì dầm-hà mà sanh ra, sai ghẻ, hoặc bị phong dầm mà sanh các thứ thũng độc, hoặc sưng vú, lở vú, hoặc bị hột-xoài hay là nổi hạch, tiện độc ác độc, hoặc bị dương-mai thanh độc mà lở lói ra, hoặc bị phỏng lửa cùng nước sôi, con nít bị thai độc, sài ăn lở đầu, cùng các chứng ngoại khoa lở lói sưng thũng.

Nếu dùng thuốc dán nầy mà dán nơi mấy chỗ đau ấy thì nó rút cái độc ra, đã hết nhức nhối, đau đớn, mà lại mau kéo da non nhiếp miệng.

Thuốc dán nầy dùng nó bất kỳ là ghẻ gì mới là bị phát ra trùng công kiện như thần.

CÁCH DÙNG : Dùng giấy dầu mà quét thuốc dán nầy rồi dán lên mấy chỗ u ghẻ, mỗi ngày phải thay 2 lần.

Giá mỗi tờ là . . . . . 0$30

VÂN ÔNG PHẬT ĐƠN

Cao Ông Lương-Y Vi-tổ-Sanh bào chế [illegible]

Thuốc nầy trị các chứng kể ra sau nầy :

Trị [illegible] là mửa, bịnh kiết, nhức đầu các ngày, bịnh sốt là đàm đỏ và đàm trắng tay chơn mỏi mệt, ăn uống không tiêu, bang gió, và đi tàu đại [illegible] cảm mạo thương hàng, phát nóng phát lạnh, chống mày chống mặt hoặc bất tỉnh nhơn sự, hễ uống thuốc nầy thì mạnh liền.

CÁCH DÙNG :

Người lớn mỗi ngày uống 2 lần, mỗi lần uống 30 hoàn, uống với nước trà.

Còn con nít 12 tuổi mỗi lần uống 15 hoàn, 7 tuổi sắp lên mỗi lần uống 10 hoàn, 3 tuổi uống 5 hoàn, 1, 2, tuổi uống 3 hoàn.

Còn cách dùng nữa có lợi lắm :

Như người đi đàng xa xuôi, kẻ đi ghe, đi thăm bịnh, thì hãy ngậm vài hoàn trong miệng, trừ đặng các bịnh, thêm sức mạnh, khỏe trong mình. Còn người thường cũng nên dùng thuốc nầy thì ăn uống để tiêu hóa khỏe

| | |
|---|---|
| GIÁ BÁN | Mỗi ve lớn . . . . 0$60 |
| | Mỗi ve trung . . . 0 40 |
| | Mỗi ve nhỏ . . . . 0 20 |

### NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG NHI KHOA VẠN BỊNH HỒI-XUÂN-ĐƠN

Thuốc nầy rất có tài [illegible] trị các chứng bịnh con nít, bất cứ là bịnh chi, hễn ông thuốc nầy thì an nhiên vô sự ; hễ bịnh nặng thì uống nhiều, ắt thấy hiệu nghiệm.

Phàm những bịnh cấp mạng kinh phong, nội thương ngoại cảm, nhương hàng tà nhiệt, ban chẩn nóng vùi, ho hen thở dốc, đàm ngăn sổ mũi, đại tiện chẳng thông, tiểu tiện có huyết v. v... Phải dùng thang cần đăng bạc hà mà cho uống với thuốc ; hoặc nhâm nửa đàm, hoặc chỗ không có thêm thuốc, thì hòa với nước trà cho uống cũng được, thoản như con nít còn bú, thì hòa với sữa mẹ cho nó bú cũng tốt.

Hoặc đau thất ruột, thương phong sanh ho, ọc sữa, khóc đêm, hoặc sanh nóng lạnh, hoặc kiết mửa, thầy đều trị được.

Phàm những con nít lớng phá còn non, thần khí chưa đủ, nếu khiếm điều hòa, thường sanh nhiều chứng. Nên [illegible]

thì phải lấy một hươn thuốc nầy đám nhỏ bỏ ngay vào rún, rồi lấy một miếng thuốc đáng Phong-thấp-cao của Bổn-đường mà dán trùm lên trên ; hoặc phải cho uống thêm, thì hết bịnh liền.

Thuốc NHỊ THIÊN ĐƯỜNG VẠN-BỊNH HỒI XUÂN-ĐƠN nầy là thuốc bao sáp, trong mỗi hườn bao sáp đựng được 5 hột ; con nít mới vài ba tháng cho uống chừng 1 hột ; một hai tuổi cho uống 2 hột ; ba bốn tuổi cho uống 3 hột ; từ 5 tuổi cho đến 10 tuổi phải cho uống trọn hườn là năm hột.

Chư tôn có mua, xin hãy nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu « ông phật », kẻo lầm đồ giả.

GIÁ { Mỗi hườn là . . . . . 0$10
{ Mỗi hộp 10 hườn. . . 0. 90

### NHI-KHOA CẢNG-CỰ-TÁN

Chủ trị con nít cấp mạng kinh phong, các chứng bịnh của con nít kể sau nầy :

Cảm mạo thương hàng, mình nóng, [illegible] bị đàm ngăn nhơn, con mắt lao lên, hoặc trợn trắn cắn răng cứng hàm, hơi tánh nhơn sự, miệng, mắt trắng [illegible] trong rạng đen thân, hơi [illegible]

[illegible] đêm và giựt tay giựt chơn, đường đại nhất bón, hoặc miệng mồm khô khan ai hay khát nước, ấy là chứng CẤP-KINH-PHONG phải đáng nước trà là nóng với thuốc tán nầy.

Còn thoạt nóng, thoạt lạnh, khi mửa khi tả, rút tay rút chơn, da mặt xanh, vàng mét, ốm gầy, khô hẻ, ọc sữa, ăn uống chẳng đặng, khóc khan không có nước mắt, đêm ngủ con mắt không nhắm, đường đại [illegible] không tốt, tay chơn lạnh giá, rét lắm chẳng bớt, ấy là chứng « cấp kinh phong », phải đáng nước [illegible] rang mà cho uống với thuốc tán ấy lập tức thấy hiệu nghiệm.

CÁCH DÙNG : Con nít trong tháng tới 3 tháng uống mỗi ngày một gói phân làm 2 lần. Từ 4 tháng tới 12 tháng mỗi ngày một gói. Từ 4 tuổi sắp lên, mỗi ngày uống 2 lần mỗi lần 1 gói. Còn con nít ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày cho nó uống năm gói, uống với nước trà thì tuỳ [illegible] các chứng bịnh [illegible]

### NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG TÂY-THI-LỘ

Thứ nước nầy hễ nhỏ vào trong nước lạnh chừng 1 giọt, thì nước ấy hóa ra một thứ nước trong ngần như sữa, thơm thơ dễ thương.

Để dùng mà trị các chứng bịnh nơi da mặt, như tàng nhan, hoặc da mặt thâm kim, có dấu đen lám nhám ; cứ dùng thuốc nầy mà thoa chỗ thương thì hết.

Phụ-nữ mà muốn cho da mặt mình mát thì phải dùng thứ thuốc nước nầy gọi là TRẦN-CHÂU-PHẤN của bổn đường mà đổi mặt thì ắt trở nên xinh đẹp vô cùng.

Liệu-vị có mua thì phải nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu ÔNG PHẬT MẬP [illegible] mới khỏi lầm đồ giả.

Mỗi ve giá là . . . . . 0$50

### PHONG-THẤP CAO-DƯỢC

Thuốc dán nầy hay lắm, để trị các chứng : phong thấp, đau xương, [illegible] ngưa, đau lưng, đau lưng, bại [illegible] chơn khóc mỏi, v. v.

Bịnh hay lâu đau chơn nhơn, hễ dán [illegible] thì [illegible] chứng hiệu nghiệm.

[illegible]

Khô sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022

## Trần-Kiêm-Tiến

*ở đường Jaccarêo số 68 Cholon*

Trần-kiêm-Tiến tiên sanh người tỉnh Quảng-Đông kính cho quí ông, quí bà đặng rõ: tôi có coi hói công coi tướng, đoán biết việc giàu nghèo, số mạng, danh phận chẳng có lời đưa nịnh.

Nếu quí ông, quí bà muốn biết các việc hậu lai thì xin tạm bước ghé vào thì hiểu rõ.

Hãy nhìn cho kỹ cái đầu hình trăm tuổi và cái bàn tay treo ở trước cửa thì mới phải là Trần-kiêm-Tiến.

TRAN-KIEM-TIEN
*Kính mời*

NHÀ NGỦ HIỆU
## Nam-Châu Khách-Lầu

*Số 35 tới 41 đường Amiral Courbet*
— SAIGON —

Là nơi rất xứng đáng cho quí khách ở Saigon, Cholon, Giadinh và trong Lục-tỉnh đến nghỉ ngơi. Phòng thật rộng rãi, mát mẻ và sạch sẽ lắm.

Nước dư xài, tắm và giặt không khi nào thiếu.

Bồi sốt sắng, dễ sai khiến lại không gian tham.

Chủ và người quản-lý sẵn lòng giúp những việc mà quí khách cần đến.

Có sẵn garage cho quí khách để xe khỏi phòng khi mưa, nắng.

Giá cả tính rẻ hơn các nơi.

Chàng nhân vai!
Không hếch cổ!
Qui vị muốn mặc quần áo Tây và đóng giày cho tế chỉnh thì đến tiệm:

## Phuc-Duyên
TAILLEUR - TONKINOIS
*168, rue Catinat, 168*

Là một tiệm may rất khéo tứ đường kim, mối chỉ, đúng đến cũ cũng như khi mới may; chẳng hề nhăn vai, hếch cổ. Lại có đóng giày và sửa giày, làm nón và sửa nón.

Trung-Nam-Bắc tợ một nhà! Xin quí vị giúp chúng tôi được thành đạt, để đua chen cùng khách ngoại-bang trong cuộc thương-trường, giữ vững quyền lợi cho xứ mình. Chúng tôi rất thâm tạ.

## Lời hồ cáo

Kính trình cùng chư quí vị trong lục châu rõ.

Con tôi là Lý-thanh-Đông, 19 tuổi nó cố tánh hay hoang đăng, hay say sưa và cờ cơ bạc.

Vậy từ nầy về sau ai có cho nó mượn tiền bạc, bán đồ chiếu cho nó hoặc là nó cố làm rầy rà gây gổ tôi ai thì nó chịu lấy, cô vợ chồng tôi không biết đến nó nữa.

Nay lời:
Long-mỹ, le 2 Avril 1927
Madame et M. Lý-thanh-Tân
Propriétaire
Huyện Honoraire Longmy

## Nhà chụp hình
*NADAL 128-120 rue Catinat*
SAIGON
### Bán sụt giá

Trước khi tổng cọng các món đồ máy chụp hình đủ hiệu Gaumont Richard, J. Demaria Caleb-Films, Lemaire, Monobloc, Fca, Contessa Nettel Heidoscopes vân vân.

Đồ cũn mới.

Có một khi nửy mà thôi, tủ kiến có để chưng nơi nhà chụp hình Nadal 118-120 đường Catinat Saigon.

## Rề lắm ! ! Rề lắm! !

Nhơn dịp tôi tính thôi bán đồ tập hóa, vậy kể từ ngày nay những món cón lại bán rất rề, anh em ai muốn mua món nào xin ghé lựa mau mau kẻo hết ! ! Nón nỉ nón casque nỉ mền dề may áo quần Tây và đồ chưng trong nhà đủ thứ.

Huỳnh-văn-Nhung

*Boulevard Bonnard, nhà lầu ba từng mới cất phía đường Filippini đi lại cũng thứ hai.*

## Máy xay lúa

Máy xay lúa ra gạo trắng chạy bằng máy lửa chụm trấu, máy chạy Masout và máy chạy điện khí, xay được từ 50 giạ lúa tới 3000 giạ lúa mỗi ngày 14 giờ.

Máy riêng: Xa-gió, quạt hút gạo, bàn sàng vân vân đều có tại hãng.

Máy chạy canot và đèn khí chạy bằng dầu Maxout, dầu hỏi, dầu Essence xin do nơi:

M. Nguyễn-văn-Chức
38 rue Amiral-Courbet, 38 — Saigon

## SAIGON—AUTO
TANG-QUANG-DI
Propriétaire-Gérant
*19-21 Rue Amiral-Roze 19-21*

Tiệm bán đủ đồ phụ tùng cho các hiệu xe hơi, essence, dầu nhớt, vỏ ruột Michelin và Dunlop, dầu đánh bóng xe hiệu (Eau baker) đồ để vá ruột xe hiệu Mephistho rất mau lẹ và tiện cho mấy ông chủ xe hơi lắm. Có trữ bán mâm 765X105 và 820X120. Mới lại đèn phare hiệu (Grebel) cho xe (Delage và Renault) chói xa được bốn 4 cây số (4 km).

Quí khách ở xa, muốn cần dùng món chi xin viết thơ, hoặc kêu giây thép nói hay là đánh dây thép thì tôi sẽ lập tức gởi đồ liền cho quí khách, khỏi mất ngày giờ trông đợi.

Téléphone 442. Adr. Télégr:
TANDI Saigon

## Kiến xe hơi và kiến mát

Điền Nguyễn văn Bâu, 129 đường d'Espagne, đại lý cho hiệu kiến C. V. tự gọi là kiến nhà Đức cha, có tới nhiều trăm kiểu xe hơi và kiểu mát, để quí ông tiện dùng mùa nắng, lại có kiến coi xa coi gần nhiều kiểu đẹp và giá rẻ.

Quí ông ở xa hãy viết thơ thương nghị, gởi contre-remboursement, ít hơn hết là một lố. Khi hỏi contre-remboursement, xin gởi phần nửa phần tiền; người mua bán lại có giá riêng.

A. BÂU.

## Thay cũ đổi mới

Kính cùng lục châu quân-tử cho và đồng bào đặng rõ: Bấy lâu chúng tôi bán ra ơn-chiếu cố, trường nghề thậm [illegible] nên nay nhà khách sạn của chúng tôi đến ngày nay đặng bền vững, còn thêm [illegible] rất thương trường, thiệt chúng tôi lấy làm vậy cảm quí khách.

Vì tình huyền thơ càng lâu càng nặng nên chi phần đông trong quí khách đều muốn đến khách sạng của chúng tôi. Bởi cớ ấy cho nên số phòng càng ngày xem thành rất sạch sẽ, mỗi bữa khởi phụ tấm lòng hạ cố của quí khách trong lục châu.

Mấy tiệm đều ở gần ga xe lửa Saigon Mỹ tho Khánh Hòa, chúng tôi sẽ hết lòng huệ rước cho vừa ý đồng bào.

Nay kính
Quản lý M. Hiệp

## Quang-An

Chắc quí ông quí bà đều biết tiệm mẫn đèn khí hiệu Quảng-An có lắm [illegible] m và sửa đèn khí, bán sỉ và bán [illegible] hàng đã tới mà giá rẻ, công việc ăm rất kỹ càng.

Xin quí ông quí bà chiếu cố rất m ơn

Nay kính
TRẦN-VĂN-NGỘ
*số 127 đường Georges Guynemer*
*phía sau Tòa lập tụng*

## 77, Lagrandière
SAIGON

Quí ông còn nhớ chỗ nấu cơm tháng gần các công-sở hơn hết, nay nhơn vì cón chỗ trống nên có mấy lời thỉnh quí ông quí-thầy ngày nào muốn ở ăn pension xin vời gót đến xem. Có boy giặt-ủi đồ mất tử-tế

## *Cáo-Bạch*

Quí vị ai có cần dùng trồng Răng xin đến phòng trồng RăngHiệuLÂM-Q SÌ 104 rue Georges Guynemer mà trồng thì sẽ đặng vừa lòng vì người rất thiện nghệ trồng Răng.

THỨ THUỐC XÒ TỐT HƠN
HẾT VÀ DIỆU DÀNG LÀ
# VICHYLAX
NÀI CHO DƯƠC NƠI CHỦ TIỆM THUỐC

ĐẠI LÝ
## PHÁP QUỐC ĐẠI DƯƠC PHÒNG
Chủ nhơn: MAURICE BARBEROUSSE
MON BÀI SỐ 84-90, DƯỜNG D'ORMAY, SAIGON

# VẠN-HÒA
*88, Rue de Gocông — CHOLON*
(Gần nhà máy xay bàn hiệu Thành-Sanh ở cầu Ba Miệng Chợlớn, đi lên phía tay mặt)
Thây thép nói số 162

Tiệm VẠN-HÒA lập ra có 30 năm nay. Trong Lục tỉnh ai cũng đều nghe danh về đồ nhuộm vải của Bổn-hiệu nhuộm cách khéo lẻo, tốt và chắc vô cùng.

Nguyên vì năm 1912 Bổn hiệu có rước đặng một người thợ nhuộm nghề bên Tây lại chỉ rõ cách nhuộm vải cho Bổn-hiệu biết. Phàm trong nghề nhuộm vải thì cũng phải kỹ càng lâm mới đặng. Vải của hiệu VẠN-HÒA cách nhuộm không giống mấy hiệu vải vừa chút nào. Thường thường trong việc nhuộm thì ai cũng đều có đúng chàm, như ở hiệu VẠN-HÒA lại đặng một thứ nước thuốc riêng mà nhuộm vải đen, duy có vải làm-công thì mới có đúng chút đỉnh chàm mà thôi. Việc chế nước thuốc không phải là dễ, mà lại còn phải giả công lâm mới đặng. Thuốc chế ra đúng sức thì vải nhuộm đặng tốt, ít nước thuốc thì vải ăn không đặng đen mà nhiều nước thuốc thì vải phải bỏ bớt thứ chế nên vải của hiệu VẠN-HÒA dùng tới rách chớ vải vẫn còn tốt như thường, không hề trổ, phai màu hay là mục. Mấy năm nay vì ưa gần ai cũng ưa dùng vải của Bổn-hiệu mà có kẻ gian nhơn đục lợi để mưu bắt chước Bổn-hiệu làm ra nhiều thứ vải khác bán mà thế lợi.

Vải của hiệu VẠN-HÒA có cẩ thảy là 8 hiệu nhưng có thứ 3 con cá 3 màu, thứ 2 con cá 2 màu, thứ một con cá xanh và thứ VẠN-XUÂN-LONG xe lửa, 4 thứ nầy thì ai ai cũng đều biết vì có đã hơn 30 năm nay. Mấy hiệu kia tuy mới có sau đây chớ sự tốt thì cũng bằng mấy hiệu kia vì cách nhuộm cũng giống nhau một thứ. Vì vậy chư quí khách khi có mua vải xin cũng nghĩ lại sự nầy. Phàm như món hàng hóa một thứ mà có mắc rẻ hơn một chút thì cũng có thứ tốt thứ xấu, nên chi đầu vải của Bổn-hiệu bán mà có mắc hơn năm ba sa thường qui khách cũng không nên cho là mắc. Thiệt thì có mắc hơn một chút nhưng xét kỹ thì rẻ hơn nhiều vì vải của hiệu VẠN-HÒA xài đã bền, lâu rách mà lại không phai màu là khác.

Qui khách có mua vải của Bổn-hiệu xin coi cho kỹ trong mấy gói đều có nhãn hiệu và chữ kính của chủ nhơn thì mới khỏi lầm đồ giả mạo.

Chủ khách có dịp đi Chợlớn xin mời đến viếng tiệm mà mua thì chắc hơn, Bổn-hiệu rất vui lòng tiếp rước qui khách. Ngoài nhơn ở xa muốn mua vải của Bổn-hiệu xin cứ viết thơ ngay cho Bổn-hiệu thì Bổn-hiệu cũng vẫn lòng gởi đi tới nhà [illegible] qui khách muốn.

[illegible] vải của Bổn-hiệu đều có cầm chứng tại tòa Thương-mại Saigon là:
[illegible] Vạn-Hòa con gà trống.
[illegible] Vạn-Hòa con gà trống [illegible] bông hoa.
[illegible] Vạn-Hòa con gà trống [illegible] tiền bạc [illegible].

VẠN-HÒA
Chủ nhơn kính cẩn.

TIEU-THUYET 24

# NAM CỰ'C TINH HUY

(Tiếp theo)
HỒI THỨ 19

*Hụt thiếp Cao Phi buồn lại hỏ.*
*Dứt tình Xương-Cấp ngó rồi đau.*

Khi lên tới thì thấy mấy đầy trại thành mấy đống tro tàn, khói còn bay ngui-ngút. Thầy lâu-la năm trước sản lểnh nghềnh. Dựa mấy gốc cây lại nghe tiếng người bị bịnh rên la. Đã biết hễ làm dữ thì gặp dữ, nhưng mà người đạo đức ai thấy thảm trạng như vậy cũng phải quên tánh tàn bạo của lâu-la mà động lòng thương xót. Cao-Phi tuy không phải là người đạo đức, song thấy cảnh như vậy cũng quên nàng Kiên-Trinh, quên tiếc 15 lượng bạc, để leo xuống ngựa mà hỏi thăm coi Võ-Nhị nằm đâu.

Mấy tên lâu-la khỏi bị bịnh đều rồi Võ-Nhứt và Cao-Phi đi vòng ra phía sau; tới một tấm thạch bàn thấy Võ-Nhị nằm đó, mặt mày tái lét, cánh tay máu chảy đầm-đề, Võ-Nhứt liền quỉ xuống, hai tay ôm em và khóc và nói rằng: « Tại anh đi khỏi, nên em mới bị hại, anh nghĩ lại thiệt là anh quấy với em quá! »

Võ-Nhị giơ tay mặt xô Võ-Nhứt ra rồi nói rằng: « Lỗi nầy tại em, chớ không phải tại anh. Tại em háo sắc không nghe lời anh, mà lại cón có bạng bất nghĩa nữa, nên em mới đến nỗi nầy. Vậy xin anh chớ buồn. Em chết cũng đáng tội em lắm ».

Cao-Phi nghe mấy lời lấy làm lạ bèn bước tới đứng gần mà nghe rõ. Võ-Nhứt cũng không hiểu ý em là thế nào, song nghe nói thì động lòng, nên hết lớn lên rằng: « Ta thề cùng trời đất ta sẽ giết đứa chém em đây, mà bảo thù cho em ». Võ-Nhị lúc ấy dòm thấy mặt Cao-Phi thì trợn mắt lấy tay mặt chỉ Cao-Phi mà nói rằng:

« Đứa thù của em là thằng Cao-Phi đây, chớ không ai đâu xa. Nếu anh giết nó thì dầu em chết em cũng thỏa lòng. »

Võ-Nhứt chung-hửng, đứng ngó em rồi ngó Cao-Phi trân-trân. Cao-Phi thất kinh mặt mày tái lét, chơn run lập-cập. Võ-Nhị liền nạt lớn rằng « Đồ khốn kiếp, mi phải tránh chỗ khác, đừng để ta thấy mặt nữa ». Võ-Nhị giận quá nên chỗ cánh tay đứt đó máu bực ra chảy có vòi, trong giây phút mặt mũi xanh dờn rồi tắc hơi. Võ-Nhứt thương em nên ôm thây mà khóc. Cao-Phi rón-rén nói rằng: « Tôi không có làm chi hết, không biết tại sao mà tiêu chủ trại phiền tôi. » Võ-Nhứt lấy đã lặn thinh. Cao-Phi từ gã lên ngựa đi về; hai đứa khiên kiệu chạy theo sau, Cao-Phi càng thấy càng buồn, buồn vì mất bạc mà không được gái xinh, lại còn mang tiếng oán.

Gần hết canh một Cao-Phi về mới tới nhà. Cao-Phi kêu gia địch ra mở cửa ngõ rồi cởi ngựa đi thẳng vào sân, hai đứa khiên kiệu cũng khiên đi theo sau. Trương-Thị, là vợ Cao-Phi, nghe chộn-rộn ngoài ngõ, lật đật chạy ra, có ý muốn xem coi Kiên-Trinh nhan sắc thế nào mà gần một năm trường chồng mình cứ ai hoài ái-mộ, không đành nơi nào khác. Trương-Thị cầm đèn ra tới sân, thấy chồng đương xuống ngựa, mà mặt mày buồn nghiêm, không hiểu ý chồng thế nào; sợ chồng được vợ mới rồi thấy vợ cũ phát ghét, nên cười chúm-chím và nói rằng: « Thưa lang-quân Lữ tiểu thơ đâu xin để cho em rước vào. »

Cao-Phi giận nói lớn lên rằng: « Không có Lữ tiểu thơ nào hết! Đừng có làm rộn! »

Trương-Thị chưng-hửng, song sợ mích lòng chồng nên ráng hỏi nhỏ-nhẻ rằng: « Thưa lang-quân, tế ra bọn sơn-khấu nó nói gạt lang-quân đặng giựt 15 lượng bạc hay sao? »

Cao-Phi nghe mấy lời, nửa hổ thẹn, nửa tức giận, nên ngoe-ngoáy bỏ đi vào nhà, và đi và nói rằng: « Để rồi đây nó sẽ coi tao ». Trương-Thị cầm đèn đi theo sau, không hiểu chồng mình giận ai mà hầm he như vậy: giựt Lữ tiểu thơ hay là giận Võ chủ-trại? Nghĩ không ra mới mà không dám hỏi nữa, nên giả bộ không nghe, cứ chúm-chím cười mà vào nhà.

Ở đời có nhiều người tự ấy sự mừng đã đến gần trước mặt, mà rồi sự mừng ấy lại hóa ra sự buồn; còn có nhiều người thấy cảnh buồn thảm đã vào nhà, nên đứng khóc ngồi than, mà rồi cảnh buồn ấy lại hóa ra hạnh phước. Người đã thấy vui mà buồn đây là Võ-Nhứt với Cao-Phi. Còn người đã buồn rồi mà vui đây là Hà-Mai với Xương-Cấp.

Khi Sâm-Bích dắt Hà-Mai với 6 tên dân làng đi lên núi Linh-sơn rồi, thì trong làng Thương-Phẩm chẳng ai mà chẳng lo sợ, mà người lo nhiều hơn hết là Xương-Cấp với Hà-Mai. Xương-Cấp tuy đã được mười bảy mươi tám tuổi rồi, nhưng mà bẩm chất nhu nhược, nay lý cung tự nạn, chỉ nhờ có một mình Sâm-Bích mà thôi; sanh mạng ở trong tay Sâm-Bích, vì như Sâm-Bích chết rồi thì một mình anh lạ bơ-vơ, biết cậy ai nâng đỡ. Còn Hà-Mai, nhà có một chút con gái, rồi bị cường khấu bắt mất, đây sầu đã quấn quít; nay em là Hà-Liễu lại đi theo Sâm-Bích mà phá sơn-trại nữa: vì như thành công đặt được con về thì vui vẻ đã đành, còn vì như thất lại phải bỏ thây trên rừng thì mới sầu càng rối, bởi thân càng to, chẳng là thân già phải chết theo với con và em, chớ không thể nào sống được nữa.

Tuy lo sợ, hai người lo sợ thiệt; nhưng mà nhờ lời Sâm-Bích nói khẳng khái nên trông mong, hai người đứng trông mong nhiều. Người trong làng tựu lại hỏi sớm mai lần lần về hết, hẹn với nhau đến chiều sẽ trở lại mà hỏi thăm tin Xương-Cấp với Hà-Mai nơi núi Linh-sơn rồi.

Đến trưa Xương-Cấp hỏi thăm Hà-Mai rằng: « Đường từ Linh-sơn xuống đây tôi có đi rồi nên tôi biết không xa. Song tôi đi bộ dỡ, đi một khúc phải ngồi nghỉ một hồi, nên không biết sao mà độ ngày giờ được. Còn như người tráng kiện họ và đi và về chừng bao lâu vậy lão ông? »

Hà-Mai biết ý Xương-Cấp trông lâu nên mới hỏi như vậy, bèn đáp rằng: « Mấy người đi hồi sớm mai đều trả giá kiệt-thết thây, nên tôi chắc họ và đi, và đánh ăn cướp, và trở về có lẽ lâm thì chừng nửa chiều sao họ cũng về tới ».

Xương-Cấp nghe nói liền đi lại vân nằm nghỉ không trông nữa. Hà-Mai bèn hỏi Xương-Cấp rằng: « Thưa quí khách, tôi thấy lịnh tôn huynh có tánh nghĩa đồng, nghe tôi có nạn thì bất bình nên tình nguyện lên đánh giết cường khấu mà bắt con tôi lại ở ăn cho tôi, thiệt là tôi cảm ơn mấy đức vô cùng. Nhưng mà tôi cón lo một đều, là không hiểu tài lực của lịnh tôn huynh ra thế nào ». Xương-Cấp đáp rằng: « Tôi chẳng biết bọn sơn-khấu võ nghệ thế nào, chớ tài anh

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022